National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

PSB / CSP
Received / Reçu

MUSTA LINDI PÄEV — 23. AUGUST 1987.
Näitame, et meie ei ole unustanud oma ikestatud kaasmaalasi.

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 60 (3352) XXXVI aastakäik | Neljapäeval, 13. augustil 1987 — Thursday, August 13, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas
ÜLESKUTSE

Kallid kaasmaalased,

Möödunud aastal toimus esmakordselt Musta Lindi päev tuhandete isikute osavõtuga mitmetes linnades niihästi Kanadas kui ka ülemaailmselt. Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kutsub kõiki kaasmalasi osavõtma käesoleva aasta Musta Lindi Päevast, mis toimub pühapäeval, 23. augustil. Osa võttes demonstratsioonidest ja kandes musta linti sel päeval näitavad vaba maailma eestlased solidaarsust meie kaasmalastega, kes kannatavad raudeesriide taga. Osa võttes kinnitame meie ühist eesmärki — Eesti Vabariigi taastamist. Osa võttes anname maailmale kindla sõnumi — ikestatud rahvad nõuavad rahu, aga rahu vabadusega.

NÕUDKE VABADUST IKESTATUD RAHVASTELE!
OSALEGE MUSTA LINDI PÄEVAL!

Harjumalaste-Tallinlaste suvepäev — vaade osale osalejatest. Foto: I. Lillevars

Metsakool lõpetas esimese nädala

Mai Raud tuli Rootsist. — Tuhat sõna eesti kultuurikeelt

Kotkajärve Metsaülikoolis möödus esimene õppenädal ja kooli 20-liikmeline pere jatkab innukalt õpinguid ning Kotkajärve suve nautimist. Esimese nädala möödumist tähistati õhtuse perekonna-peoga Jämesääre paargus. Kaugema külalisena on koolis õpetajaks kunstiajaloolane Mai Raud Rootsist, kes tutvustas noortele eesti ehteid, perekonnatraditsioone ja rahvatarkust. Kooli juhatuses on kuus alaliselt kohalviibivat inimest, seitse viibivad koolis osaajaliselt.

Kotkajärve Metsakool kujutab endast eesti suur-perekonda, kus kõik tööd ja toimingud teostatakse üheskoos. Ka ettenähtud õppekava paigutamise küsimused lahendatakse perekonna-nõukogus, kuhu kuuluvad üheksa õpilast ja õpetajad-juhendajad.

Kooli õplaste matriklis on Riina Kindlam, Rita Lees, Elle Palumäe, Marja-Leena Roos, Ingrid Silm ja Liisa Soots, Andres Loorits, Hendrik Nõmmik ja Toivo Träss. Juhendajatest viibivad alaliselt kohal kooli juhataja Heino Jõe, Heli Kopti, Harri Mürk, Vello Salo, Aarne Vahtra, Ellen Valdsaar ja pereema Ellen Jõe. Kooli esimesel nädalal viibis koolis Tarvo Toomes ja lühemat aega Hilja Jukkum, Mai Raud.

(Järg lk. 4)

Kullakaevurite streik Lõuna-Aafrikas

340,000 musta kullakaevurit alustas streiki Lõuna-Aafrikas tekitades sellega riigis kaootilise olukorra. Mitmel pool on olnud streikijatel kokkupõrkeid politseiga ja olukord on pinev. Umbes 80% Lõuna-Aafrika väljaveost on seotud kulla tootmisega ja 50% riigi välisvaluutast tuleb kulla müügist, mille vastu välisriigid pole veel rakendanud sanktsioone.

Seitse Kunsti Seedriorul

Ehitatakse silda teooria ja praktika vahele

Laupäeval, 8. augustil algas Seedriorul Eesti Kunstide Keskuse arvult kolmas Eesti Kunstinädal umbes kolmekümne osavõtjaga. Nädalapikkuse ürituse osavõtjate üldarvu hinnatakse kuuekümnele. Keskuse president Stella Kerson oma avasõnas tervitas osalejaid ja lektoreid soovides neile head tööindu tollel ainulaadsel kultuurilisel sündmusel, mis oma vaheldusrikkuse ja mitmepalgelisuse poolest peaks rahuldama nii laialdaste huvidega kultuurisõpru kui ka erialalisi, detailsemaid andmeid otsivaid vaimuinimesi.

Kuigi lektorid on oma erialade autoriteedid omistatakse peale loengute kunstinädalal suurt tähelepanu esitatava praktilisele rakendamisele olgu see siis siidimaalid, joonistamine, dzhässi variatsioonid või video-filmi valmistamine — rääkimata eesti keele kõlalise ilu esiletoomisest ja selle harjutamisest.

Mis puutub maalikunsti, siis käsitletakse-käsitsetakse siidile maalimist, joonistamise tehnikat, objekti nägemist reaalsest abstraktseni, eesti kunstiajalugu ja kaasaegset loomingut. Juhendajaiks on Piret Sarapuu, Abel Lee, Andres Soans ja Aarne Vahtra, kui ta lõpuks Metsakoolist Seedriorule jõuab.

Keraamika valdkonnas tutvustatakse „rakuu tehnikat", keraa-

(Järg lk. 4)

Saarlaste Suvepäev

laupäeval, 29. augustil 1987
Jõekäärul Udoras
Kogunemine kell 12.00 päeval Peamajas

PÄEVAKOHANE EESKAVA
SOE TOIT — KARASTAVAD JOOGID
SISSEPÄÄS VABA **SÜT Juhatus**

MUSTA LINDI PÄEV — 23. AUGUST

Kandke musta linti rinnas, riputage lint maja ette ja auto antenni külge!

Torontos toimub

PROTEST-DEMONSTRATSIOON TORONTO RAEKOJA EES 23.AUGUSTIL KELL 2.30 P.L.

Teistes keskustes kontakti võtta kohaliku esindajaga.

Musta Lindi Päeva Komitee

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 ¢.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $6.50.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

1918—1988

Tõsi, 24. veebruar 1988 saabub alles 7 kuu pärast.

Kui tähistame perekondlikke tähtpäevi, ilusaid ja armsaid — ettevalmistused nendeks tehakse põhjalikud. Igal liigutusel olgu oma sümbol ja igal sümbolil olgu eestiline omapära, rahvuslik erivärv selgesti nähtav.

Kui korraldame üldrahvuslikke sündmusi, nagu Laulupeod või Eesti Päevad — ettevalmistused algavad mitu aastat varem. Kõik see tundub olevat loomulik, ise-enesest mõistetav. Mis sellest enam rääkida?

Eesti Vabariigi aastapäev ja selle tähistamine on sündmusi meie organiseeritud ühiskondlikus elus, mis kujuneb selleks aknaks, mille kaudu eestlased ümbritsevale ühiskonnale silma puutuvad. See aken muutub aina olulisemaks, kuna eestlasi iseloomustav tagasihoidlikkus on muutmas meid „nähtamatuks minoriteediks".

Mitte-eestikeelne ajakirjandus on niivõrd kõva kuulmisega küll, et tema tähelepanu äratamiseks on vaja suuremat ja lärmakamat dünaamikat ja kõigile nähtavat lõhkuvat/purustavat köietantsu seaduslikkuse ja seaduse rikkumise vahelisel piirijoonel.

Eestlasele on see „tehnika" võõras, võibolla isegi vastuvõtmatu.

Viimane, millega eestluse eksistents laiematele hulkadele, näiteks kasvõi Toronto linnas muutus nähtavamaks, oli Karavan. Oleme ise otustanud sellest välja tõmbuda ning iga-aastane rahvaste paraad Eestit enam ei mäleta.

Paneme siis käed külge võimalustele, mis meile südamelähedastena on jäänud järele.

Üks nendest on meie vabariigi aastapäev, 24. veebruari tähistav aktus. Neid aktusi korraldame selges arusaamises, et tuleme kokku järjekordseks truudusevandeks Eesti tulevikule. Mis aktusel sünnib, peab iga „nõelapisteni" oma kvaliteedilt ulatuma ümbritseva ühiskonna paremiku tasemele. Samal ajal tahame seal oma lootusi, oma südamemuresid — ka pettumusi otse kohapealse võimu silma alla tuulutada.

Eesti iseseisvuse asjus ei ole meil midagi paluda. Nõuda küll!

Siin Torontos oleme Eesti Vabariigi aktuste korraldamise usaldanud Toronto Eesti Seltsi kätte. Selts on seda ülesannet truult läbi aastate täitnud. Meile paljudele tuleb see fakt alles siis jälle meelde, kui juba aktusel viibime.

Nende ridade kirjutajal on teada, et Toronto Eesti Selts asus eelseisva aktuse kujundamisele, nii sisus kui esinduslikus välimuses, kohe peale eelmise lõppemist.

Meie ülesandeks on hoolitseda selle eest, et me erigruppide/organisatsioonide kitsamas ringis Eesti Vabariigi auks kokkutulemistega — selle suure ühise aktuse suunas ennast ära ei väsita. Kõik need kokkutulekud kujunegu meie väliskülalistega korraldatavale aktusele ette-valmistavaks, osavõtu mõttes hoogu-andvaks.

48 aastat pole 24. veebruari tähistamiseks Eestis enam tohitud tõsta sini-must-valget lippu. Eelseisva Eesti Vabariigi aastapäeva tähistava aktuse sisu ja välimus tõestagu — meie ühisel jõul ja nõul — eriti eestlastele Eestimaal, et me seda kurba tõsiasja pole aktsepteerinud.

Selle protesti dünaamika on meie eneste käes!

R.T.

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat „VABA EESTLAST" — sisukam ja odavam eesti ajaleht vabas maailmas!

Juuli-augusti kuul meenuvad kindlasti paljudele kaasmaalastele rasked tõrjelahingud 1944. aastal Sinimägedes ja Emajõe joonel. Tollaste sõdalaste isad võitlesid Eesti Vabadussõjas ja pärandasid kodumaa armastuse ning võitlustahte oma poegadele. Sellest Vabadussõjas võidelnud põlvkonnast kõnelevad juurdelisatud fotod Evald Raidi kogust. Ülemisel pildil näeme üht eesti väeosa ehitamas kaitseliini kusagil rindel 1919. aastal. Alumisel pildil näeme kuulsat mereväe kaugelaske-kahurit, mis saadi inglaste käest ja monteeriti rongi platvormile. Kahur ristiti „Onu Tomiks" ja see valmistas soomusrongil nr. 3 punastele palju peavalu. Esiplaanil paremal kahuriülem leitnant Talbach (Taliste).

EKN Informatsioon

Musta Lindi Päev

Pühapäeval, 23. augustil toimub järjekordne Musta Lindi Päev. Esimene Musta Lindi Päev möödunud aastal leidis ikestatud rahvaste poolehoidu üle maailma ja suuremat tähelepanu meedias. Käesoleval aastal on ettenähtud demonstratsioonid ja aktused 42 linnas kolmel kontinendil.

Musta Lindi Päev sai oma alguse Eestlaste Kesknõukogu Kanadas toetusel ja Kanada eestlaskonna majanduslikul toetusel. Nüüd on Musta Lindi Päev muretsenud endale oma kontori ja täisajalise sekretäri, kes koordineerib tegevust; see on muutunud täielikult ülemaailmseks aktsiooniks.

Aktsiooni edutamiseks on Musta Lindi Päeva esimees Markus Hess ja abiesimees David Somerville, kes on ühtlasi National Citizens Coalition'i esimees, reisinud möödunud aasta jooksul Kanadas, Ühendriikides ja Euroopas. Austraaliasse ei jõutud, kuid telefoniteel on peetud kontakti. Kanadas toimuvad aktsioonid kolmeteistkümnes linnas, Ühendriikides kaheksas linnas, Euroopas seitsmes linnas ja Austraalias kuues linnas. On oodata veel teiste linnade osavõttu. Päeva propageerimiseks on ette nähtud jällegi reklaamid raadio- ja televisiooni saadetes. Kavas on neid reklaame esitada Vancouveris, Torontos, Ottawas ja kui on võimalik muretseda vastavad tõlked, Montrealis.

Torontos toimub demonstratsioon kell 2.30 p.l. Peakõnelejaks on parlamendiliige Michael Wilson. Ontario peaminister David Peterson kuulutab 23. augusti Musta Lindi Päevaks. Toronto demonstratsioon toimub raekoja platsil. Teistes Kanada keskustes informatsiooniks demonstratsioonide kohta tuleb kontakti võtta: Calgary — Steve Magas (403) 274-3165; Edmonton — Jaromir Stribrny (403) 469-6577; Halifax — Jaan Soosaare (902) 483-2816; Hamilton — Endel Lindaja (416) 383-6038; Kitchener — Gerhard Hess (519) 742-7031; Montreal — Gunnars Valdnanis (514) 487-2431; Ottawa — Ene-Ann Shewchuck (613) 232-3167; St. Catharines — Henn Hänilane (416) 563-4265; Sudbury — Uno Tiislar (705) 522-6247; Toronto — John Hasek (416) 469-1339; Vancouver — Enno Lepnurm (604) 270-0413; Victoria — Tony Roy (604) 384-9129; Winnipeg — hr. Kiska (204) 947-0713.

Tuleks nimetada, et Torontos asunevad n.n. „rahugrupid" korraldavad 23. augustil demonstratsiooni protesteerides Ühendriikide sõjalaeva „US Oliver Hazard Perry" saabumist Toronto sadamasse. Nende demonstratsioon algab kell 1 pl. Eaton Centre'i juures asuva Trinity kirikus ja sellele järgnev rongkäik arvatavasti läheb Toronto raekojast mööda samal ajal kui toimub Musta Lindi Päeva demonstratsioon.

Kõik kaasmaalased on palutud osa võtma Musta Lindi demonstratsioonidest ja kanda sel päeval musta linti.

Kommentaarid

Pentagon sai suure ehmatuse osaliseks, kui märgati, et ei suudeta enam jälgida vene allveelaevade liikumist, mis senini oli võimalik tundlikkude kuuldeseadmetega. Uute vene allveelaevade veealune avastamine on peaaegu võimatu nende mürata liikumise tõttu. Mõistmatuna nähtuva vene kõrgtehnika arengu kohta alustati kiirsti Pentagoni poolt juurdlusega imekspandava asjaolu selgitamiseks. Peaaegu aasta kestnud juurdluse *tulemusena on* selgunud ja rahvusvahelise skandaali esile toonud asjaolu, et kardetud kõrgtehnika ja müratud mootorid ei ole venelaste poolt leiutatud, nagu esialgu arvati vaid Kreml kasutab USA teadlaste poolt leiutatud ja lepin-gu alusel välismaa firmade poolt ameerika mereväele valmistatavaid seadmeid. Neid on Kreml ostnud, esialgsete andmete kohaselt Jaapani Toshiba masinavabrikust ja Norra riiklikust relvatööstusest „Kongsberg Vapenfabrikk".

Kõrgtehniliste seadmete seadusevastane müük Kremlile on esile kutsunud rahvusvahelise skandaali ja tõsise pahameele USA senatis, kus kaalutakse kahjutasu-nõude esitamist Jaapanile ja Norrale. USA protesti alusel Jaapani valitsus keelustas üheks aastaks Toshiba'l igasugused kauban duslikud vahekorrad kommunistlikkude riikidega ja Norr sulges oma riikliku relvatehas müügi-osakonna, mille kaud toimus võltsitud saatelehtedeg *kõrgtehniliste seadmete saatm* ne USA asemel Nõukogud Liitu, ja võttis kohtulikult vas tutusele osakonna direktor valeandmete esitamise eest riik likule kaubandusministeerium le.

Jaapani Toshiba presider Kazuo Iimura koos 3 kõrgem ametnikuga lahkus omal soov firma teenistusest, kuigi nen vastu asitõendite puudumis otseseid süüdistusi esitada saadud. USA Senat nõuab ka bandusministeeriumilt pikem ajalise Kongsbergi ja Toshi saaduste impoteerimise ke kehtestamist, karistuseks kõ tehniliste esemete eksportee mise leppe rikkumise eest. U impordi-keelu kehtestami kannatab tunduvalt Toshi kelle saadusi müüdi US möödunud aastal 1,9 milja dollari väärtuses.

Kõiki sanktsioonide tarvitu levõtmine ei lahenda aga m väe probleeme, kel 265 vene veelaeva vastu on ainult moodsat tuumajõul töötavat veelaeva. Nende kõrgtehno gilised seadmed pidid kindlu ma tehnilise üleoleku, mis läinud nüüd Kremli käte Võitlusvõime taastamiseks t USA mereväel suurendada uuendada oma olemasolevat vastikku, mis praeguste hin kohaselt läheb maksma mi deid dollareid. Sellega on ja suurimaks kannatajaks a rika maksumaksja.

Kremli sõiduvees olevat dapasunate survel on umbe USA firmat lõpetanud om gevuse Lõuna-Aafrika Va gis. Viimasteks suurem allavandujateks on City C Ford ja ITT. Kremli sab

rasked tõrjelahingud
e isad võitlesid Eesti
tahte oma poegadele.
atud fotod Evald Raidi
ni kusagil rindel 1919.
rit, mis saadi inglaste
niks" ja see valmistas
ul kahuriülem leitnant

483-2816; Hamilton —
el Lindaja (416) 383-6038;
hener — Gerhard Hess (519)
-7031; Montreal — Gunnars
dnanis (514) 487-2431; Otta-
— Ene-Ann Shewchuck (613)
-3167; St. Catharines — Henn
nlane (416) 563-4265; Sudbu-
— Uno Tiislar (705) 522-6247;
onto — John Hasek (416) 469-
9; Vancouver — Enno Lep-
m (604) 270-0413; Victoria —
ny Roy (604) 384-9129; Win-
eg — hr. Kiska (204)
-0713.

Tuleks nimetada, et Torontos
nevad n.n. „rahugrupid" kor-
davad 23. augustil demonstrat-
oni protesteerides Ühendriiki-
sõjalaeva „US Oliver Hazard
rry" saabumist Toronto sada-
asse. Nende demonstratsioon
gab kell 1 pl. Eaton Centre'i
ures asuva Trinity kirikus ja
lle järgnev rongkäik arvata-
asti läheb Toronto raekojast
nööda samal ajal kui toimub
Musta Lindi Päeva demonstrat-
on.

Kõik kaasmaalased on palutud
sa võtma Musta Lindi demon-
tratsioonidest ja kanda sel päeval
musta linti.

Kommentaarid

Pentagon sai suure ehmatuse osaliseks, kui märgati, et ei suudeta enam jälgida vene allveelaevade liikumist, mis senini oli võimalik tundlikkude kuuldeseadmetega. Uute vene allveelaevade veealune avastamine on peaaegu võimatu nende mürata liikumise tõttu. Mõistmatuna nähtuva vene kõrgtehnika arengu kohta alustati kiirsti Pentagoni poolt juurdlusega imekspandava asjaolu selgitamiseks. Peaaegu aasta kestnud juurdluse tulemusena on selgunud ja rahvusvahelise skandaali esile toonud asjaolu, et kardetud kõrgtehnika ja müratud mootorid ei ole venelaste poolt leiutatud, nagu esialgu arvati vaid Kreml kasutab USA teadlaste poolt leiutatud ja lepin-gu alusel välismaa firmade poolt ameerika mereväele valmistatavaid seadmeid. Neid on Kreml ostnud, esialgsete andmete kohaselt Jaapani Toshiba masinavabrikust ja Norra riiklikust relvatööstusest „Kongsberg Vapenfabrikk".

Kõrgtehniliste seadmete seadusevastane müük Kremlile on esile kutsunud rahvusvahelise skandaali ja tõsise pahameele USA senatis, kus kaalutakse kahjutasu-nõude esitamist Jaapanile ja Norrale. USA protesti alusel Jaapani valitsus keelustas üheks aastaks Toshiba'l igasugused kaubanduslikud vahekorrad kommunistlikkude riikidega ja Norra sulges oma riikliku relvatehase müügi-osakonna, mille kaudu toimus võltsitud saatelehtedega kõrgtehniliste seadmete saatmine USA asemel Nõukogude Liitu, ja võttis kohtulikult vastutusele osakonna direktori valeandmete esitamise eest riiklikule kaubandusministeeriumile.

Jaapani Toshiba president Kazuo Iimura koos 3 kõrgema ametnikuga lahkus omal soovil firma teenistusest, kuigi nende vastu asitõendite puudumisel otseseid süüdistusi esitada ei saadud. USA Senat nõuab kaubandusministeeriumilt pikemaajalise Kongsbergi ja Toshiba saaduste impoteerimise keelu kehtestamist, karistuseks kõrgtehniliste esemete eksporteerimise leppe rikkumise eest. USA impordi-keelu kehtestamisel kannatab tunduvalt Toshiba, kelle saadusi müüdi USA's möödunud aastal 1,9 miljardi dollari väärtuses.

Kõiki sanktsioonide tarvituselevõtmine ei lahenda aga mereväe probleeme, kel 265 vene allveelaeva vastu on ainult 96 moodsat tuumajõul töötavat allveelaeva. Nende kõrgtehnoloogilised seadmed pidid kindlustama tehnilise üleoleku, mis on läinud nüüd Kremli kätesse. Võitlusvõime taastamiseks tuleb USA mereväel suurendada ja uuendada oma olemasolevat laevastikku, mis praeguste hindade kohaselt läheb maksma miljardeid dollareid. Sellega on jällegi suurimaks kannatajaks ameerika maksumaksja.

o

Kremli sõiduvees olevate hädapasunate survel on umbes 100 USA firmat lõpetanud oma tegevuse Lõuna-Aafrika Vabariigis. Viimasteks suurematekss allavandujateks on City Corp., Ford ja ITT. Kremli sabarakkude lootused Lõuna-Aafrika põlvili surumiseks ei ole täitunud ja tarbijatel on saadaval samad produktid uute omanikkude valduses olevatest firmadest. Samuti ei ole mustade rahutustele õhutamine tööpuuduse tõttu tagajärgi andnud, sest enamik endisi USA firmade osakondi on uute omanikkude valduses. Täielikult sulgesid uksed ainult paar firmat, kelle hulka kuuluvad Eastman Kodak ja Coca Cola.

Uued omanikud ja levitajad ei kuulu tihti valgesse rassi. Enamik uusi omanikke levitavad lepingute alusel endiste firmade poolt ameerika mandril valmistatud osasid ja produkte, mis on osutunud tulutoovaks USA firmadele ilma erikuludeta kohalikeks ruumideks ja sisseseadeks. USA firmade lahkumine pole niisiis senini mõjustanud töötaoleku suurenemist, mis on viimase kolme aasta tasemel. Majanduslike survevahenditega Lõuna-Aafrika põlvilisurumist kritiseerib selle meetodi vastane Kwa-Zulu peaminister Mangosutho Buthelesi, väites et hävitatud Lõuna-Aafrika majanduse taasülesehitamine oleks seotud suurte raskuste ja kuludega ja sellest tuleks hoiduda. Sama suulude ministri kartuseks on uute omanikkude poolt mustade võrdse töötamis-õiguse kaotamine. Osa lahkuvaid USA firmasid on lahkumisekingina asutanud oma endistele mustadele töölistele toetusfondid hariduseks ja hoolekandeks, nagu tegid seda Coca Cola ja IBM, jättes 10 miljonit dollarit 37.000-le kooliealisele mustale lapsele.

Samuti on mitmed teised lahkuvad USA firmad müügilepingute alusel jätnud summasid oma endiste tööliste sotsiaal-hoolekandeks. Kuid on ka esinenud uusi omanikke, kes keeldusid igasugustest lisakohustustest. Nendest on enamik musta rassi kuuluvad. Praeguseni järele jäänud 193-st USA firmast on kuuldavasti sunnitud mailma-parandajate survel veel lahkuma 115, ja katkestama ka kõik sidemed Lõuna-Aafrika firmadega. Selline teguviis mõjub kindlasti halvalt Lõuna-Aafrika majandusele ja isoleerib ning teeb võimetuks Aafrika kontinendi parempoolsete kindluse, millega muutub paratamatuks kogu kontinendi Kremli rüppe langemine, milleks usinasti kaasa aitavad naiivsed Kremli sabarakkud.

h. kivi

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

Uued kõrge % kinnised tähtajalised hoiused

1 a. 8,0%

3 a. 8,5%

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3
teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 293-2128
773-2014

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS

SEINAST-SEINA JA LAHTISED

ERIK LOKBIK — 447-9834

Euroopa julgeoleku ja koostöö-konverents Viinis jätkab oma tööd!

USA saadiku terav kriitika N. Liidule

Ameerika Ühendriikide Delegatsiooni juhi, saadik Warren Zimmermanni, 17. juuli kõne, kinnisel plenaaristungil, oli täielikult pühendatud inimõiguste rikkumisele Nõukogude Liidus.

Vastavalt maailma üldsuse nõudmistele millest on pidevalt ka nõukogude *delegatsiooni* siin Viinis informeeritud, tuleb viimasel austada ja täita põhilisi inimõigusi s.t. ta peab lubama oma kodanikel vaba väljasõidu oma maalt, aga samuti ka, soovi korral, tagasipöördumise. Edasi saadik Zimmermann jätkas, et ta on toonud siin Viini konverentsil esile tuhandeid juhuseid, kus Nõukogude Liit on seda printsiipi rikkunud!

Samuti on Nõukogude Liidu poliitiliste vangide küsimus väga tähtis, kes pole kunagi nõudnud nõukogude süsteemi asendamist mõne teise poliitilise süsteemiga, vaid on ainult nõudnud selle süsteemi parandamist, et kodanikud võiksid vabalt elada ja töötada ning kasutada oma põhilisi inimõigusi. Selle eest pannakse neid julgeid inimesi psühhiaatria haiglatesse, vangilaagritesse või siis saadetakse maalt välja! Taolist nõukogude süsteemi käitumist ei aktsepteeri ükski ennast austav, tsiviliseeritud ühiskond.

Samuti jätkab Nõukogude Liit Raadio Vaba Euroopa & Vabaduse Raadio, Deutsche Welle ja Raadio Israeli. Nõukogude Liidule suunatud raadiosaadete segamist, mis on vastuolus rahvusvahelise seadusega ja seega täiesti lubamatu. Tuleb samuti kindlasti ära märkida Viini CSCE lõpudokumendis, et Nõukogude Liidul tuleb lubada kõikide raadiosaadete takistamatut levimist nõukogudeterritooriumil!

Viini lõpudokumendis tuleb kindlasti märkida ka seda, et Nõukogude Liitu akrediteeritud välis ajakirjanikel on õigus takistamatult arendada oma professionaalset tegevust, kartmata seejuures, et neid ähvardab selle eest nõukogude võimude poolt maalt väljasaatmise oht.

Oma kõne lõpetuseks saadik Zimmermann avaldas lootust, et sellega ühinevad ka neutraalsete ja mitteühinenud riikide delegatsioonid ning kutsus ka oma kolleege ida-bloki maadest, ühinema ülalmainituga. 21. juuli kinnisel plenaaristungil, saadik Zimmermann vastas oma kõnes neile süüdistustele, mida varem oli esitanud nõukogude delegatsiooni juht, saadik *Kaschlev* Ameerika Ühendriikide vastu, kus olevat samuti olemas poliitilised vangid ja et isegi mingisugune Ms. Fry olevat kuulutanud 15. aprilli USA poliitiliste vangide päevaks; nimetatud informatsiooni on edestatud ka TASS'i ja „Pravda" kaudu.

Selle kohta saadik Zimmermann vastas, et ta on lasknud täpselt järgi uurida nende isikute nn. „poliitilist tegevust", kes on tegelikult süüdi mõrvades, röövimistes ja illegaalselt sõjaväe baasidesses sissetungimises, kus *nad purustasid sisseseatud* tehnikat, mille eest osa nendest, on kinni mõistetud, osa on vabaduses ja ootavad kohut ja osa on õigeks mõistetud.

Mis puutub mingisse Ms. Susan Fry poolt loodud poliitilisse organisatsiooni USA-s, siis ei ole tegelikult õnnestunud kuskilgi Ameerikas seda lokaliseerida; jäägu see siis TASS'i ja „Pravda" ning saadik Kaschlevi „teada"!

Lõpetuseks saadik Zimmermann juhtis saadik Kaschlevi tähelpanu reaalsusele, kus Nõukogude Liidus karistatakse inimesi nende veendumuste ja reziimi kritiseerimise pärast, kes ei ole kunagi tarvitanud vägivalda, ei ole kedagi röövinud ega ka tapnud! Ja neid süüdistatakse „antinõukogulikus tegevuses" ja „antinõukogude propagandas" ja taoline nõukogude süsteemi taktika ei vii meid siin Viinis koostööle lähemale!

Samal päeval toimus veel CSCE Press-Centris nõukogude delegatsiooni poolt antud pressikonverents, kuhu oli kutsutud esinema Gruusia filmistuudio rezhissöör Tengis Abuladze, kes rääkis oma loodud filmist „Patukahetsus", mis käsitleb stalinistlikku perioodi Nõukogude Liidus.

Nimetatud presskonverentsil, ajakirjanike poolt esitatud küsimuste põhjal selgus, et Nõukogude Liidus ei ole tegelikuses midagi olulist muutunud, kritiseeritakse küll süsteemi suuri vigu minevikus, kuid ei taheta öelda kõige olulisemat, et tänapäeval see majanduslik ja poliitiline süsteem kuulub ise oma struktuurilt minevikku.

HEIKKI H. TANN

Kiri USA-st Gorbatshovile

Seitseteist senaatorit meenutasid küüditamisi

17 USA senaatorit andsid 11. juunil Washingtonis N. Liidu suursaadikule üle kirja, mis oli määratud N. Liidu kompartei juhile Mihhail Gorbatshovile. Kiri oli sõnastatud järgmiselt:

„Armas härra peasekretär: Varem iseseisvate riikide Eesti, Läti ja Leedu Nõukogude Liitu inkorporeerimise 47. aastapäeval kirjutame Teile, et väljendada oma sügavat rahutust jätkuva inimõiguste rikkumise üle Balti vabariikides.

Me jälgime suure huviga Teie initsiatiive Nõukogude ühiskonna reformeerimisel ja jääme lootma, et need on Teie avalikustamise ja suurema vabaduse poliitika tunnusmärgid. Sellegipärast oleme tõdenud, et hoolimata Teie valitsuse poliitilisest hoiakust, et kaitsta kodanike õigusi, viibivad balti inimõigusaktivistid siiski vangistuses, sõnavabadust citatakse ja tähtsid sündmusi Balti ajaloos vaigitakse maha või moonutatakse.

Me oleme kuulnud, et „Helsinki '86" järelvalve grupp kavatseb läbi viia rahuliku ja seadusliku demonstratsiooni Riias 14. juunil 1987, et austada lätlasi, kes langesid massiivsete küüditamiste ohvriks Teise maailmasõja ajal ja sellele järgnevatel aastatel. Teie endi huvides — seoses püüdega saavutada täiuslikum ja ausam ajalooline aruanne Nõukogude ja Baltikumi ajaloolistest vahekordadest — loodame, et Teie hindate Balti rahvaste soovi avalikult mälestada olulist peatükki nende endi ajaloos, mida senini kunagi pole ametlikult tunnistatud Teie valitsuse poolt.

Selle tseremoonia lubamine avaldaks arusaamist nende sügavate tunnete vastu seoses 14. juuniga 1941. a., mida baltlased

(Järg lk. 4)

Metsakool . . .

(Algus lk. 1)

Roman Toi ja Raid Väikemäe. Teisel nädalal tulevad kohale Andres Raudsepp, Jaan Roos ja Heino Susi, kes saabub otse MÜ/METROO ühiskursuselt Rootsis ja Soomes. Nädalalõppudel on kooli tegevust abistanud Helge Kurm ja Evi Tarkus.

Metsakooli tegevus erineb teistest senipeetud — peamiselt nädala kestvusega — suvekursustest oma iseloomu poolest, kuna see läbib süstemaatiliselt kõiki eesti keele-, kirjanduse- ja kultuuritausta küsimusi. Õpilased on paari erandiga läbi teinud kogu eesti täienduskoolide süsteemi ja kõrge teadmiste tasemega. Selle tõttu ei ole tegemist algõpetusega, vaid ainete käsitlemisega „raudvara" põhimõttel — mida õpitakse, saagu täiesti selgeks.

Metsakoolis toimub äratus igal hommikul kell 7.30. Tund hiljem heisatakse lipp ja istutakse lauda hommikusöögiks. Pärast ühist laudade ja köögi koristamist tulevad kolm akadeemilist tundi — eesti keel, kirjandus ja ajalugu. Tunnid on 45-minutilised ja annavad 15 minutit vahetundi. Keskpäeval on tund suplemiseks, millele järgneb lõunasöök.

Pealelõunal on kergemad ained: eesti rahvustoidud ja nende praktiline valmistamine, muusika, Eestimaa tundmine, Eesti tuleviku küsimused, ehted ja rahvariided, keelepruugid ja kombed, rahvapillid, looduse vaatlemine ja skitseerimine.

Igal metsatudengil on alati kaasas väike „keelepesu" vihik, kuhu märgitakse kõik päeva jooksul ette-tulnud eesti sõnad, mille tähendus on tundmata või ebaselge ja võõrkeelsed sõnad, mille eesti tõlget ei teata. Igal õhtul pärast õhtusööki ja vaba puhketundi toimub ühine „keelepesu", kus need asjad kõik ühiselt klaariks tehakse. „Keele-pesu"-tunnis töötatakse läbi ka igapäevased kümme uut sõna, mis ilmuvad tahvlile hommikul. Kooli lõpul koostatakse neist kooli sõnastik, kus sõnade arv võib tõusta kuni tuhandeni. Eesti kultuurkeele ja õigekeelsuse omandamine ongi kooli peamiseks sihiks.

Peale keelepesu on õhtune tegevus kõige mõnusam ja meeleolukam. Siis toimuvad lõkkeõhtud, videofilmide ja slaidide vaatamine, vestlused ja meeleolutsemine. Kooli videofilmide kavas on Lennart Meri „Veelinnu rahvas" ja „Linnutee tuuled", Tammsaare „Kõrboja peremees", Vilde komöödia „Pisuhänd" ja Eesti multifilmid, kus varjatud osava huumoriga tõgatakse nõukogude korda. Slaid-progamme oli kolm: Vana Tallinn, Vabaõhumuuseum ja Eesti rahvarõivad. Viimane kuulus Ene Runge referaadi juurde, mille autori puudumise tõttu esitas kooli juhataja. Koolil on kasutada ka valik mitmesugust Eesti muusikat klassikast kuni tänapäevase rahvapärase- ja rokkmuusikani.

Metsakooli ilm on seni olnud sõpralik paari pilvise ja vihma tibutava vaheldusega. Osalejate tuju on ülev.

HEINO JÕE

Aidake kaasa
„VABA EESTLASE"
levikule, sellega aitate kaasa
eesti keele säilitamisele!

Seitse Kunsti . . .

(Algus lk. 1)

mika arengut, kuna rakenduskunsti alla kuuluvad loengud-demonstratsioonid nikerdamisest, lõngade värvimisest taimevärvidega ja lambavilla kasutamisest tekstiiltoodetes. Juhendajaiks Ants Elken, Paul Truupere, Linda Tark ja Maie Landra.

Lydia Vohu-Viksten kõneleb eesti keele ilust, kõlast, diktsioonist ja keelerütmist — samuti puudutab ta ka eesti luulet. Aarne Vahtralt on ettekanne uuest eesti keelest, sõnavara täiendamisest ja väljendusoskuse uuendamisest.

Muusikat hõlmavas loengute ja demonstratsioonide raames puudutatakse dzhässi, improvisatsiooni tehnikat ja struktuuri, kõrvakuulmise arendamist Armas Maiste juhendamisel, kuna Omar Daniel analüüsib oma loomingut. Laudkonnavestluses arutatakse muusika kuulamist Armas Maiste, Stella Kersoni ja Peeter Tammearu kaastegevusel.

Sellel kultuurinädalal on suurt tähelepanu omistatud rahvapillidele ja rahvamuusikale. Tegevad on siin prof. Andreas Peekna, kelle ettekannete rõhk on kandlel ning selle arengul. Demonstratsioonides on tegevad Andres Peekna kandle-ansambel, Oskar Haameri rahvapillide ansambel ja mitmed muud kandle- ja rahvamuusika entusiastid. Nende ridade kirjutajal oli võimalus näha ka videofilmi valmistamist rahvamuusikat ja pille käsitlevast loengute-demonstratsioonide sarjast.

Härnald Toomsalu ja Eva Eichenbaum juhendavad liikumisega ühenduses olevat tegevust, esimene traditsioonilist ja seltskondlikku rahvatantsu ja teine moodsat tantsu.

Hans Westerblom juhendab foto ja video huvilisi, kõneldes kuidas valmib videofilm ja demonstreerides seda kahe videofilmi valmistamisega kohapeal (nagu juba varem märgitud): eesti rahvapillid ja eesti kannel.

Temalt oli ka huvitav analüüs „Kalurineiu" videofilmist ja ettekanne „Probleeme teatrietenduse filmimisel". Teda täiendasid omapoolsete (lavastaja-näitleja) kommentaaridega operetilavastaja Lydia Vohu-Viksten ja primadonna Valve Tali.

Videokinos esitavad Oudi Kalm ja Harry Lillioja filmi „Legendi loojad" ja „Eesti Päevad 1984".

Psühholoogia, psühhiaatria ja arstiteaduse valdkonda kuuluvatest „Elukunsti" teemadest, mis tegelevad inimese hingelise, vaimse ja füüsilise heaoluga kõnelevad keskustelu vormis Vello Sermat, Jüri Tamm, Rita Loftgard ja Peeter Märtin.

Selle omapärase kultuurilise ürituse tüüpiline päev algab varahommikul ja lõpeb hilisõhtul. Päev täis vaimset ja füüsilist tegevust.

Jääb ainult loota, et osalejad lahkuvad Seedriorult vaimselt rikkamate inimestena, kelle eestluse patareid on laetud eelseisvaks aastaks ja veel kauemakski.

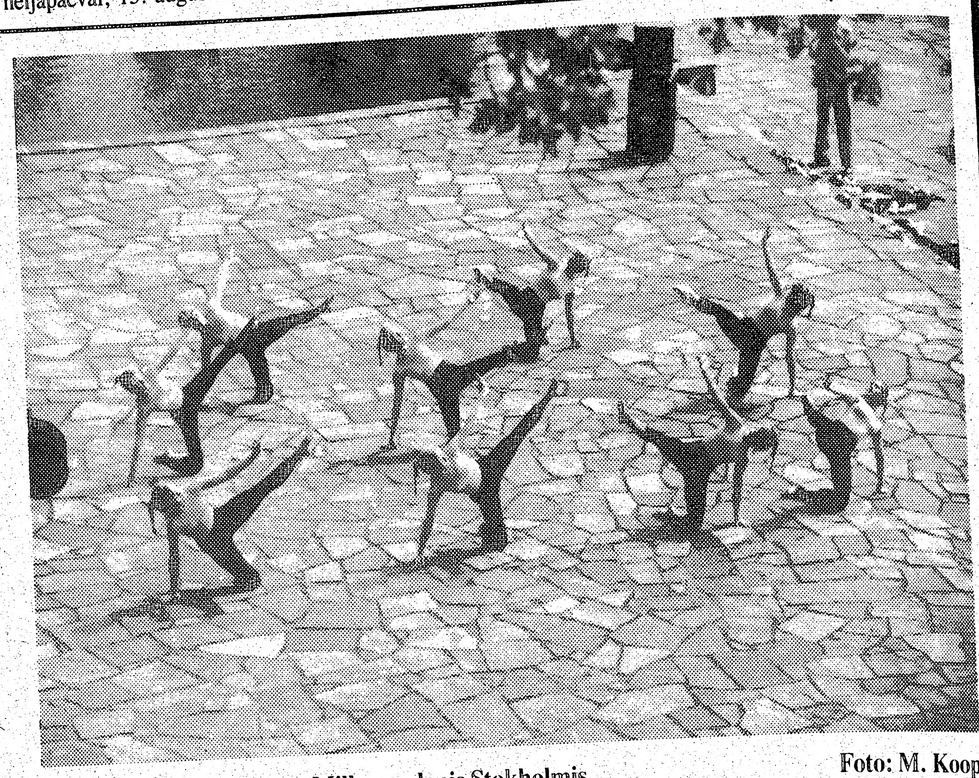

Kalev-Estienne harjutamas Millesgardenis Stokholmis. Foto: M. Koop

Seitseteist senaatorit

(Algus lk. 3)

kannavad, ja annab märku, et Teie valitsus on tõsiselt huvitatud sõnavabaduse ja organiseerimisvabaduse arendamisest, milliseid ju ka kinnitatakse Nõukogude konstitutsioonis.

Me pöördume Teie valitsuse poole üleskutsega, et veelgi selgemalt kinnitada Teie huvi vabaduse arendamise suhtes, vabastades täielikult ja tingimusteta kolm prominentset süümevangi Balti vabariikidest: Balys Gajauskas Leedus, Gunars Astra Lätis ja Mart Niklus Eestis.

Need julged mehed sümboliseerivad vabaduse ja tõe põhimõtteid, mida kõik ameeriklased hindavad, nende jätkuv vangis hoidmine ja asumisele saatmine on vastuseisus selle uuenduspoliitikaga, mis on alanud Teie maal.

Teiepoolne positiivne hoiak nende kolme isiku suhtes, ja samuti rahuliku tseremoonia lubamine Riias ilma vahele segamata, saavad tähtsateks näitajateks Teie „glasnosti" poliitika järjekindluse suhtes. Jääme lootma, et Teie hoiak on genuiinne ja et see avaldub lähematel päevadel ja nädalatel.

Tervitades

Paul Simon, Christopher J. Dodd, Alfonse M. D'Amato, John Heinz, Donald W. Riegle Jr., Frank R. Lautenberg, Alan J. Dixon, John F. Kerry, Quentin Burdick, Daniel Patrick Moynihan, William Proxmire, Patrick J. Leahy, Pete Wilson, Dennis DeConcini, Frank H. Murkowski, Paul S. Sabanes, Carl Levin. EPL

Kalev-Estienne tagasi Torontos

Meeldejääv ja menukas reis Skandinaaviasse

Kalev-Estienne võimlejad saabusid tagsi Skandinaavia ringreisilt. Reisi üheks eesmärgiks oli osalemine Taanis, Herningeni linnas toimunud Gymnaestradal, suurtel rahvusvahelistel võimlemispidustustel. Kanadat esindasid rütmilises võimlemises üks rühm Quebecist, üks Manitobast, üks Saskatchewanist ning kaks rühma Ontariost, mis on mõlemad juhendatud eestlaste poolt ja millede koosseisus on eesti tütarlapsi — Kalev-Estienne ja Ritmika.

Taanist sõitis Kalev-Estienne edasi Rootsi, kus esineti Stokholmi Millesgardenis. See esinemine oli korraldatud Rootsi Kultuurikeskuse poolt. Publiku seas oli ka palju eestlasi, kes südamlikult Kalev-Estienne'i kavale kaasa elasid. Vastuvõtu eest Stokholmis kuulub tänu Ingrid Idlale, Musa Ericsonile, Valve Orgile ja Mizzi Arenile.

Edasi reisiti laevaga Soome. Meresõit oli imeilus ja meeldis võimlejatele väga, kuna suurem osa sooritas selle reisi esmakordselt. Helsingis toimus esinemine Soome Spordiliidu korraldisel. Kalev-Estienne esines Helsingis kahe kavaga — kunstilise võimlemise ja sportliku võimlemisega. Sportlik kava leidis ka hindamist zhürii poolt, kusjuures parimad hinded ja esikohad jagunesid Kalev-Estienne'i ja ühe Soome grupi vahel. Siis sõideti jälle tagasi Kopenhaageni ning sealt lennukiga Torontosse.

Enne tagasilendu oli rühmal võimalik näha Taani televisioonis edasiantud Kalev-Estienne'i varem spetsiaalselt *televisiooni* jaoks filmitud esinemist, mida Taani televisioonimehed olid eraldi välja valinud Gymnaestrada kavast.

Herningis toimunud Gymnaestrada avas Kalev-Estienne kolmapäeval, 8. juulil iseseisva kavaga. Saal oli publikust tulvil, püstiseisjatelegi oli vaevalt ruumi. Teised Kanada rühmad esinesid järgmisel päeval, ning said samuti hea vastuvõtu osaliseks. Sellel esinemisel toimetati valik Gymnaestrada tehnilise komitee ja Rahvusvahelise Võimlemisföderatsiooni esindajate poolt reedesele matinee esinemisele, kuhu valiti igalt maalt üks rühm.

Kalev-Estienne'i tabas ebaõnn selles osas, et nende esinemine oli juba varem kava koostamisel asetatud kolmapäevale millal, nagu alles hiljem selgus, valikuzhürii ei tegutsenud. Tütarlapsed olid selle jõuslikkuse üle päris õnnetud.

Kalev-Estienne'i Skandinaavias juhendas kunstilise juhina Evelyn Koop. Ringreisist võttis osa kokku 16 Kalev-Estienne'i rütmilist võimlejat, nende seas eestlastest Liisa Lugus, Tamara Tambre, Liisa Bayko, Sarina Westerblom, Heli Oder ja Ester Roosipuu. Fotograafina oli ringreisil kaasas Margus Koop.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E.., 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen
Värsked saadused iga päev —
Kõik delikatessid saate meilt
Äri avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

ROYAL LePAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO
ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Lugejakiri

ETTEPANEK:

Globaalse e ajakirjandus

I ÜEP ajal 1972 tõi buss Rootsi eestlasi Toronto Eesti Maja ette. Palju kohapealseid rahvuskaaslasi oli neid vastu võtmas. Üks saabunu küsis, kas ma tema venda tunnen vastuvõtjate hulgas. Kahjuks ei tundnud. Siis tuli teine rohkem ärritatud mees meie juurde ja küsis, kas ma midagi ta venna saabumisest tean. Ütles ka nime. Siis selguski, et mehed olid ise vennad. Langesid üksteisele kaela. Vabandasid, et fotode järg oli olnud raske üksteist ära tundasest aeg oli nende välimust palju muutnud.

Nagu aeg on muutnud meie kõikide välimust, nii on ta muutnud ka meie sisemist mõttemaailma, jseda erinevate väliste. mijõõtingimuste tõttu. Uued põlvkonnad on võõrsil üles kasvanud. Asukohamaade mõjutuste tõttu kergesti äratuntav USA, Kanada, Rootsi, Austraalia, Saksamaa, Inglismaa eestlane. Kui inimeskartusest sõnu valib ja aegajakiiresti pead pöörab tagakõndijakindlakstegemiseks, ka steame, millisest eestlasest on jtu. Erinevused ulatuvad maruelastest nendeni, kellede rahvlikust mõtlemisest midagi järeleole jäänud. Aga erinevustes, nateadmised, kogemused ja ettevlikkus, seineb meie rikkmillele ehitame eestlust. Lokasel eesti ajakirjandusel on se*eluvõitluses äärmiselt suur t*sus.

Geograafilise paiknemisseotud eesti elu arengule onteine, asukoha maade eeühiskondi läbiv inimeste erilishuvidele toetuv arengusuumilles väliseks piiriks globaalne eestlus. Selles on teriteks kultuur, kirjandus, kusk, poliitika, noorsoo suunanja kasvatamine, naislus, javeteranide ja metsaülikoolitegevus jne. Neiks otstarbeikväljа kujunenud teatud hingkonnad, milliseid sidespeamiselt vastavad ajakirjad.

Kui palju ajalehti ja ajapeaks üks hästiinformeeritud lane tellima ja lugema? USA-s, Lakewoodi liivarrahvuslikke küsimusi arutavütles hiljuti päris hinge põ„Minul on vaid X tundi lugemiseks. Mul ei ole kõikide perioodikate jaoks, mul nende tellimiseks rahSellepärast olen otsustanud eesti publikatsiooni tellimisetada." Tema argument on, oled üht ajalehte lugenud oled nagu kõiki lugenud. vähe on neis muud lugemisjali, mis õigustaks rohlehtede tellimist. Ajakirjadnii, et mõned on keskpärasmesele liiga detailidesse tunteenivad kitsamaid gruppe kultiveerivad ainult teatudpunkti. Leiad ühe või kaks pilgu ülelibistamiseks ningära. Inimeste huvideskaalanev ja lai.

Eks igal publikatsioonil vajadus, eluõigus ja kindjaskond, kuid samal ajal globaalsest eestlusest, kosuurtest mõtetest ja nendemisest ilma, et meil olefoorumit kirjasõna näol e

Foto: M. Koop

asi

andinaaviasse

tagsi Skandinaavia
lemine Taanis, Her-
suurtel rahvusvahe-
esindasid rütmilises
Manitobast, üks Sas-
st, mis on mõlemad
sseisus on eesti tütar-

d Kalev-Estienne'i va-
etsiaalselt televisiooni
mitud esinemist, mida
elevisioonimehed olid
ja valinud Gymnaestrada

gis toimunud Gymnaes-
s Kalev-Estienne kolma-
. juulil iseseisva kavaga.
ublikust tulvil, püstiseis-
li vaevalt ruumi. Teised
rühmad esinesid järgmisel
ning said samuti hea
u osaliseks. Sellel esine-
metati valik Gymnaestra-
lise komitee ja Rahvusva-
Võimlemisföderatsiooni
te poolt reedesele matinee
kele, kuhu valiti igalt
ks rühm.
-Estienne'i tabas ebaõnn
as, et nende esinemine oli
rem kava koostamisel ase-
olmapäevale millal, nagu
jem selgus, valikuzhürii ei
ud. Tütarlapsed olid selle
kkuse üle päris õnnetud.
-Estienne'i Skandinaavias
as kunstilise juhina Evelyn
Ringreisist võttis osa
16 Kalev-Estienne'i rütmi-
mlejat, nende seas eestlas-
sa Lugus, Tamara Tambre,
Bayko, Sarina Westerblom,
Oder ja Ester Roosipuu.
raafina oli ringreisil kaasas
s Koop.

LTD., BROKER
TORONTO

Lugejakiri

ETTEPANEK:

Globaalse eestluse ajakirjanduslik foorum

I ÜEP ajal 1972 tõi buss Rootsi eestlasi Toronto Eesti Maja ette. Palju kohapealseid rahvuskaaslasi oli neid vastu võtmas. Üks saabunu küsis, kas ma tema venda tunnen vastuvõtjate hulgas. Kahjuks ei tundnud. Siis tuli teine rohkem ärritatud mees meie juurde ja küsis, kas ma midagi ta venna saabumisest tean. Ütles ka nime. Siis selguski, et mehed olid ise vennad. Langesid üksteisele kaela. Vabandasid, et fotode järgi oli olnud raske üksteist ära tunda, sest aeg oli nende välimust palju muutnud.

Nagu aeg on muutnud meie kõikide välimust, nii on ta muutnud ka meie sisemist mõttemaailma, ja seda erinevate väliste miljöötingimuste tõttu. Uued põlvkonnad on võõrsil üles kasvanud. Asukohamaade mõjutuste tõttu on kergesti äratuntav USA, Kanada, Rootsi, Austraalia, Saksamaa ja Inglismaa eestlane. Kui inimene kartusest sõnu valib ja aegajalt kiiresti pead pöörab tagakõndijate kindlakstegemiseks, ka siis teame, millisest eestlasest on juttu. Erinevused ulatuvad marueestlastest nendeni, kellede rahvuslikust mõtlemisest midagi järele ei ole jäänud. Aga erinevustes, nagu teadmised, kogemused ja ettevõtlikkus, seineb meie rikkus, millele ehitame eestlust. Lokaalsel eesti ajakirjandusel on selles eluvõitluses äärmiselt suur tähtsus.

Geograafilise paiknemisega seotud eesti elu arengule on ka teine, asukoha maade eesti ühiskondi läbiv inimeste erilistele huvidele toetuv arengusuund, milles väliseks piiriks on globaalne eestlus. Selles on teguriteks kultuur, kirjandus, kunst, usk, poliitika, noorsoo suunamine ja kasvatamine, naislus, sõjaveteranide ja metsaülikoolide tegevus jne. Neiks otstarbeiks on välja kujunenud teatud huviringkonnad, milliseid sidestavad peamiselt vastavad ajakirjad.

Kui palju ajalehti ja ajakirju peaks üks hästiinformeeritud eestlane tellima ja lugema? Üks USA-s, Lakewoodi liivarannal rahvuslikke küsimusi arutav mees ütles hiljuti päris hinge põhjast: „Minul on vaid X tundi aega lugemiseks. Mul ei ole mahti kõikide perioodikate jaoks, kuigi mul nende tellimiseks raha on. Sellepärast olen otsustanud mitme eesti publikatsiooni tellimise lõpetada.“ Tema argument on, et kui oled üht ajalehte lugenud, siis oled nagu kõiki lugenud. Liiga vähe on neis muud lugemismaterjali, mis õigustaks rohkemate lehtede tellimist. Ajakirjadega on nii, et mõned on keskpärasele inimesele liiga detailidesse tungivad, teenivad kitsamaid gruppe või siis kultiveerivad ainult teatud vaatepunkti. Leiad ühe või kaks artiklit pilgu ülelibistamiseks ning paned ära. Inimeste huvideskaala on erinev ja lai.

Eks igal publikatsioonil ole oma vajadus, eluõigus ja kindel lugejaskond, kuid samal ajal räägime globaalsest eestlusest, koostööst, suurtest mõtetest ja nende teostamisest ilma, et meil oleks ühist foorumit kirjasõna näol eneseväljendamiseks, mis ulatuks eestlasteni igas maailmanurgas. Kui see meil oleks, saaks ülestõstetud küsimustele ka ülemaailmselt reageerida. See on äärmiselt tähtis. Kui kolumnistid kirjutaks asju erinevalt ja üksteisele vastukäivaltki, eks seegi pane lugejaid asjade üle sügavamalt mõtlema. Probleemidest pole meil ka puudu. Neile tuleb lahendusi leida.

Ontario valitsuse kuulutus — nende poolt tõlgitud.

Mis võiks olla selline vabade eestlaste ühine foorum? — Olemasolevad ajalehed üheskoos! Iga teadlik eestlane tellib kohapealset eesti lehte. Tehniliselt poleks see mingi probleem, et teatud sügavamasisulised vaatlused ja analüüsid ilmuksid eriosakonnana kõikides lehtedes või siis ühes iga maa lehes. Kui globaalse eestluse lehekülg või küljed on kusagil trükivalmis seatud, võivad äratõmbed juba rännata lehtede toimetajate laudadele trükiks. Nimekate inimeste sidumisega globaalse periskoobiga saab iga leht vaid sisukamaks muutuda ja see ei tohiks ka kuidagi nende majanduslikku kandepinda vähendada.

Küsimus on, kus selliseid globaalseid foorumeid toimetada ja kuidas leida erinevaid elu- ja tegevussektoreid vaatlevaid kirjutajaid. Ka see ei tohiks olla raskus, sest meil on suurte võimetega inimesi küllalt. Suurem osa neist ongi juba ajalehtedega seotud. Kui asi käima hakkaks, tuleb sulemehi ise juurde. Meie rahvusgruppide laialipaisatuse olukorras on mõeldav erinumbrite toimetamine ka erinevates kohtades, et teatud maa või maailma osas toimuvale tegevusele või arendatavale ainevallale suuremat tähelepanu omistada. Näiteks V ÜEP või Esto puhul Melbournes 1988/89 oleks põhjust Austraaliat ja meie ühist kokkutulekut küll mitmel korral vaadelda ka globaalsel leheküljel.

Nii siis — mis on eestlaste ja ajalehtede üldine reaktsioon? Kas lehed trükiksid needki ära, et üldse midagi juhtuma saaks hakata?

ROBERT KREEM

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE“

ÜHING EESTI TULEVIK
Heritage Future Society
Ühing kutsub liikmeid. Informatsiooni saatmiseks teatage oma nimi ja aadress — 416-766-5107.
See ei kohusta liikmeks astuma.

Eesti toitude valmistamine
kui endal ei ole aega . . .
MEIE VALMISTAME
Peod, pulmad, matused
TIIU ROISER —
tel. 492-7614; 485-9886

UUS SEISUKOHT INFORMATSIOONI AVALDAMISE KOHTA SEOSES ADOPTEERITUD LASTEGA

Mitte kõik adopteeritud lapsed soovivad teada, kes nende päris-vanemad on.

Aga neile, kes soovivad teada, vastava informatsiooni leidmine on olnud raske ja sageli lõpptulemused mitte-rahuldavad.

Samasugune olukord kehtib vanemate, vanavanemate, vendade ja õdede kohta, kes otsivad aastaid varem adopteerimisele antud last.

6. juulil, 1987. a. tehtud muudatused adopteerimise seadustes on muutnud adopteerimisega seotud informatsiooni hankimise protseduuri.

Mitte-identifitseeritavat informatsiooni, kui seda on olemas, näiteks päris-vanemate tagapõhja või nende arsti ajalugu, antakse täiskasvanud (18. a. või vanem) adopteeritud isikutele, kui nad seda nõuavad. Samuti antakse mitte – identifitseeritavat informatsiooni adopteeriva perekonna kohta adopteeritud lapse päris-sugulastele kui nad seda nõuavad.

Informatsiooni, mis identifitseeriks täiskasvanud adopteeritud last või lapse päris-sugulast antakse välja ainult, kui mõlemad pooled vabatahtlikult annavad oma nimed Adoption Disclosure Register'isse ja annavad nõusoleku oma nimede avaldamiseks. Vanemate nõusolek, kes on lapse adopteeriad, ei ole vajalik.

Kui päris-sugulased ei ole endid registreerinud Adoption Disclosure Register'is, siis täiskasvanud adopteeritud laps võib paluda nende üles otsimist. Ülesotsimine toimub täieliku konfidentsiaalsusega. Kui päris-sugulasi leitakse, nemad võivad keelduda oma nimede avaldamisest.

Seisukohad ja eriarvamused seoses adopteeritud laste ja nende päris-sugulaste nimede avaldamisega on mitmesugused ja tihti komplitseeritud, mille tõttu valitsus pakub vastavatele isikutele teadlikku nõu. Informatsiooni saamine võib olla aegavõttev, sest paljud on avaldanud soovi sellise informatsiooni saamiseks.

Kõik need uued menetlused on ära toodud inglise – ja prantsuskeelses tasuta broshuuris. Palutakse kontakti võtta kohaliku Children's Aid Society'ga või kirjutada: Adoption Information Unit, 700 Bay, 2nd Floor, Toronto M7A 1E9. Torontos helistada 963-0709. Mujal Ontarios võib helistada tasuta 1-800-387-5477.

Ministry of Community and Social Services
Ontario

SPORT

Veel tugevatest eesti naistest

Meil oli hiljuti juttu kahe suure eesti jõumehe, Lurichi ja Abergi õdedest, kes samuti said kuulsaks oma suure rammuga. Peale nende leidus aga samal ajal veel rida teisi naisi, kellele nende suur jõud tõi kuulsust.

Tallinnas tegutses sajandi alguses Vabatahtlik Atleetide Klubi, kus harjutamas käisid ka mõned naised. Neist tegid endale nime Auguste Joost ja Maria Loorberg.

1877. aastal sündinud, elukutselt õmbleja Auguste Joosti tõmbas vastupandamatult tsirkus, kus ta suurima huviga jälgis jõumeeste numbreid. 21-aastaselt hakkas

Auguste Joost

ta „Linda" seltsi aias koos meestega tõstmist õppima ja ainult paariaastase harjutamise järel esines ta 1902. a. esimese naistõstjana Balti naistshempioni Linda Bellingi nime all Peterburi „Kalevis". Ta esitas jõuharjutusi, tõukas, rebis ja surus mitmesuguseid raskusi tehes koike elegantselt ja graatsiliselt. Tormiliste kiiduavalduste saatel tõukas ta lamades 260 vene naela raskuse kangi (104 kg) üles kuus korda! See oli ennenähtamatu ja -kuuldamatu saavutus. Auguste Joost oli 168 sm pikk. Näis otse uskumatu, et see lihastes selg ja tõelise atleedi õlavars kuulusid naisele. Ta suutis õlale võtta kangi, mille kummaski otsas rippus mees. Võttes kätte veel teisi raskusi, tegi ta selle koormaga tantsides ringi ümber lava. Ta suutis sirgel käel hoida 150-kilost kangi ning selili olles suruda 90-kilost kangi 20 korda üles. See oli fantastiline.

1903. aastal abiellus ta raskejõustiklase Rosenfeldtiga ja lõpetas esinemised. Ta elu viimastest aastatest ei ole midagi lähemat teada. Suri 1945. a. Maria Loorbergi vägitegudest ja hiilgenumbritest edaspidi. Samuti tahaks tutvustada Bruno Hackenschmidti, kolmanda eesti suure vägilase Georg Hackenschmidti venda. Üldsusele on ka samahästi kui teadmata, et üks tuntud eesti vaimuinimene, teatritegelane Karl Jungholz on edukas olnud spordi alal. Ka neist mõlemast mõnes järgmises lehenumbris.

T.E.Õ.J.K. esimesest laskevõistlusest osavõtjad. Vasakult: A. Lukk, M. Veskimäe, E. Vaher neljas koht, H. Kuusik esimene koht ja klubi 25 aasta juubeli rändkarika kaitsja 1987. aastal, I. Sambla teine koht ja H. Sõrmus kolmas koht. R. Kimsto, Ü. Isberg, H. Riko, J. Lee, ees istub E. Saar. **Foto: H. Riko**

Kala ja laskesportlaste teated

Toronto Eesti Kala ja Jahimeeste Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist korraldatakse laupäeval, 29. augustil, algusega kell 10 hommikul Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal. Võistlus toimub rändkarikale ja klubi väljapandud auhindadele. Laskemoona on saadaval kohapeal. Palume kõikide laskehuviliste osavõttu.

o

Viimasel kalapüügi võistlusel Royal Beachi vetel laupäeval 11. juulil 1987.a. tuli esimesele kohale E. Lood, seega E. Lood kaitses T.E.Õ.J.K. 25 aasta juubeli rändkarikat 1987. aastal. Teisele kohale tuli Liivi Theodoru ja kolmadaks E. Martinson. Bassi peale väljapandud eriauhinna võitis Eduard Harilaid. Võistluse kestel püüti kogusummas 7. haugi ja 3. bassi.

o

Balti meeskondade vaheline traditsiooniline laskevõistlus haavlipüssist on sellel aastal Eesti rahvusgrupi korraldada ja toimub Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal, 12. septembril 1987.a.

JUHATUS

Spordimärkmeid

Soome kahekordse võiduga lõppenud kergejõustiku maavõistlusel Norra vastu Tamperes rikkus halb ilm tulemusi peaaegu kõikidel aladel. Paremad tulemused olid Knut Hjeltnesi (N) 65.86 kettaheites ja Asko Peltoniemi (S) 5.55 teivashüppes.

o

8 meest on jooksnud 200 meetrit alla „kuldpiiri" 20 sekundit: Mennea 19,72, Lewis 19,75, T. Smith 19,83, Quarrie 19,86, Carlos 19,92, Heard 19,95, Baptista 19,96, C. Smith 19,99. Kõik peale itaallase Mennea on neegrid.

Jämejäär

SKAUDILUGU

EESTI SKAUTLUSE JUUBELIAASTAKS

EESTI SKAUTLUS 1912-1987 ESTONIAN SCOUTS

12.

Võttis aastaid ja tublisti kirjavahetust enne kui 23. juulil 1954 Eesti Skaudid Paguluses lõpetas tegevuse ja andis asjaajamise üle Eesti Skautide Liidule.

Esimene suurlaager väljaspool kodumaad

Kodumaal toimusid kolm eesti skautide suurlaagrit — Pirita (Lükati) 1926, Valgeranna (Doberani) Pärnu lähedal 1932 ja Haapsalu Paralepa 1936. Neljas, mis oli kavatsetud skautide ja noorkotkaste ühise üritusena 1940 kustus pealerullivatesse sõjasündmustesse. Aastaks 1949 — viis aastat pärast tegevuse algust — oli eesti skautlus Rootsis nii kindlatel jalgadel, et otsustati korraldada esimene suurlaager Ömmerni järve kaldal. Sellest võttis osa 300 skauti. Samaaegselt ja samas kohas toimus ka gaidide suurlaager „Mälestuste Kungla" ligi 200 tüdrukuga.

Viiesaja noore üritus tõstis tohutul määral osavõtjate enesetunnet ja usku skautluse võimetesse, nii et sellest sai avapauk kõikidel maadel toimuvatele eesti skautlike noorte suurlaagritele. 1962 oli see enesekindlus kasvanud nii suureks, et korraldati eesti skautide maailmalaager ülemaailmse osavõtjaskonnaga Kanadas, Kotkajärvel. Skautide üritus oli eeskujuks ja julgustuseks hilisemate ülemaailmsete kultuuripidustuste — ESTO-de algatamisel. Vahest on kõne all olnud isiku leidmine, kes ESTO-de algatajana võiks kanda selle ürituse „isa" nime. Olgu isaga kuidas on, ESTO-de „ema" on skautide esimene maailmalaager 1962 Koktajärvel, mis peeti eesti skautluse 50. aastapäeva tähistamiseks.

Ömmernist jäid aga mõned traditsioonid, mida on edasi kantud tänaseni. Kodumaistel suurlaagritel puudus laagrilaul, milleta nüüd ei toimu ühtegi suurkogunemist. Samuti oli Ömmern esimene temaatiline suurlaager ja mängis Muinas-Eestit — iga all-laager oli üks Eesti linnuseid. Tänapäevastel suurlaagritel on ühine mänguteema, mis kasvatuslikult sisustab ja ühendab laagris viibivaid noori Eestiga, rahvuslike tähtpäevadega ja eestluse mõttemaailmaga.

Üldiselt aktsepteerituks on saanud ka skautide õigus ja kohustus oma maa saadikutena tutvustada Eestit ja meie eluõigust rahvusvahelistel kogunemistel. Juhtmõte — eesti skautlus on poiste võitlus iseseisva Eesti eest! — on meie poisse kandnud paljudele maailma-jamboreedele. Skautluse seda missiooni käsitleb Heino Jõe väike raamat „Saadikud põlvpükstes".

Kuuel maal ja kolmel mandril

Saksamaa põgenikelaagrite tühjenemise ja eestlaste Rootsist hajumisega levines eesti skautlus globaalseks liikumiseks. Skautluse kulminatsiooniks võib pidada 50-te aastate algust, kui eesti skautide üksused tegutsesid kolmel mandril. Euroopas olid eesti skautide üksused Inglismaal, Rootsis ja Saksamaal, Ameerika mandril Argentiinas, Kanadas ja Ühendriikides. Neile lisandus Austraalia. Kohalike maade skautliku korralduse ja eesti skautide eriolukorra tõttu tekkisid poiste ja tüdrukute ühismalevad Rootsis, Saksamaal, Argentiinas ja Austraalias.

Sellest ajast peale on skautide read tasapisi hõrenenud — põhjusteks eestlaste madal iive, ümber-rahvustumine ja rahvuslik loidus. Väikeasulates, kus eesti skautide asutamine võimatuks osutus, on eesti poisse kohalike üksuste ridades. Nende kohta puudub eesti skaudikeskustel ülevaade.

Esimese suurlaagri juhtkond Ömmernis 1949. Esireas Endel Loo, Evald Uustalu, Heino Jõe, Reinhold Kleitsman, Romet Soidla, Aksel Vaigur, tagareas Väino Taev, Sass Peepre, Gustav Ilves, Reino Sepp, Johannes Pahapill, Julius Ridal, Heino Annik, Mati Soondra ja Elmar Ojaste.

Tegevuse on lõpetanud Argentiina ja Inglismaa eesti skaudid, koosseisud on tublisti vähenenud Austraalias ja Saksamaal. Kanada, Rootsi ja Ühendriikide Malevad on kolm tugevamat, kes rotatsiooni korras moodustavad ülemaailmse juhtimiskeskuse Eesti Skautide Liidu keskbüroo. Praegu asub see Ühendriikides ja peaskaudi ülesannetes on Endel Reinpõld. Eesti skautlus ei ole siiski veel likvideerumise ohus. Nagu iga vabatahtlik liikumine on ka skautlus teinud läbi tõusu- ja mõõna-perioode. Huvi skautluse vastu on praegu tõusutendentsis, ajutine madalseis näitab kõikidele, mis me kaotame kui eesti skautlus tegevuse lõpetab.

Järgneb

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Ki

Teet Koppeli Tallinna teat

Meie teatritegevus kod aastatel oli väga intensiivne nagu Tallinn, Tartu, Narva jasid pidevalt andekaid n komöödia, vaid ka opereti, andekamail näitlejail oli ed teatreist pealinna teatreisse olemas näitlejate mitmesug või õpiti n.n. eraviisilistel k jate väljaõppeks Riiklik La

Montrealis on pidevalt elan meie 30-date aastate ü andekamaid ja kandvamaid näit jaid, Teet Koppel koos abikaa Silvia Taelaga. Reedel 1. m esines siis Teet Koppel Pensio ride Klubis vestlusega o teatrikarjäärist ja kõigest ühenduses sellega. Näitleja pärit Tallinnast, õppinud Gus Adolfi Gumnaasiumis ja lihts ühe õnneliku juhuse t ühinenud n.n. Hommikuteatri mille etendused toimusid Sa Teatris. Näitlejaskond koos pealiselt noorist asjaarmastaj ja lavastajaks oli ainsa kutse teatriinimesena Hilda Gle Teet Koppeli isa töötas teatri vatöölisena, mille tõttu oli no Teedul võimalus sageli etendu lavatagust elu jälgida. Sellest kis ka suurelt osalt teatrih Tänu Hilda Gleseri soovitus võeti ta vastu Tallinna Tööliste koosseisu, mis töötas tol Vana-Estonia ruumes. Olgug ruumis olid kitsad ja primitiiv valitses näitlejaskonna ke sõbralik õhkkond. Järgn aastad täis pingerikast õppi nii vabal ajal kui ka lavapro vaheajal, kus Hilda G näitekunsti põhialuseid selgi Helmi Tohvelman tants lavaliikumist õpetas. Kõik muidugi pisiosadega, kuid korralt muutusid need vamaks ja arvustus polnud Töölisteatri repertuaar rahvale ja maja oli alat jamüüdud. Tänu k kunstilisele juhile, Põldroosile ja Andres Sä oli teatri tase kõrge. Tööli oli n.n. ansambelteater, siiski oli seal ka kaks publik mikut, Ruts Bauman ja Sas sov. Kavas oli pea rahvatükke ja algupärandei esitati ka klassikuid. Seal Koppel juba mõned peaosa metsapoiss R. Janno „M hest" ja Hannes A. „Õitsvast merest".

Nagu igal edasipüüdval kodumaal, nii oli ka Teet südamesooviks pääseda E se ja see soov täituski 193 mil Ants Lauter talle vas tepaneku tegi. Paar nädal oligi ta juba lepinguga peres.

Samal ajal sai ta ka k ningate teistega stip Tallinna Linnavalitsuselt teatritega tutvumiseks. Si Viin, Berliin, Pariis j kestvus oli 2 1/2 kuud 30 etenduse nägemisega väga meeldejääv kogem

Esimese osana Esto Lysanderi osa Shak komöödiast „Suveöö un

Nr. 60

kirjandus • kunst • muusika

I. Veskimäe, E. Vaher
kaitsja 1987. aastal, I.
Riko, J. Lee, ees istub
Foto: H. Riko

rdimärkmeid

ne kahekordse võiduga lõp-
kergejõustiku maavõist-
Norra vastu Tamperes rik-
alb ilm tulemusi peaaegu
el aladel. Paremad tulemu-
d Knut Hjeltnesi (N) 65.86
eites ja Asko Peltoniemi (S)
eivashüppes.

meest on jooksnud 200
it alla „kuldpiiri" 20 sekun-
Mennea 19,72, Lewis 19,75,
mith 19,83, Quarrie 19,86,
s 19,92, Heard 19,95, Bap-
19,96, C. Smith 19,99. Kõik
itaallase Mennea on neeg-

hernis 1949. Esireas Endel
einhold Kleitsman, Romet
Väino Taev, Sass Peepre,
nes Pahapill, Julius Ridal,
mar Ojaste.

ski veel likvideerumise ohus.
gu iga vabatahtlik liikumine on
skautlus teinud läbi tõusu- ja
õõna-perioode. Huvi skautluse
stu on praegu tõusutendentsis,
utine madalseis näitab
ikidele, mis me kaotame kui
sti skautlus tegevuse lõpetab.

Järgneb

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Teet Koppeli mälestuskilde Tallinna teatritest

Meie teatritegevus kodumaal omariikluse ajal 30-datel aastatel oli väga intensiivne, eriti suuremate keskuste juures nagu Tallinn, Tartu, Narva, Pärnu, Viljandi j.t. Teatrid vajasid pidevalt andekaid näitlejaid, mitte üksi draama ja komöödia, vaid ka opereti, ooperi ja balleti alal. Nooremail ja andekamail näitlejail oli edasipääsemise võimalusi provintsi teatreist pealinna teatreisse. Teatrite endi juures olid tollal olemas näitlejate mitmesugused ettevalmistamise kursused, või õpiti n.n. eraviisilistel kursustel. Aastal 1938 rajati näitlejate väljaõppeks Riiklik Lavakunstikool.

Montrealis on pidevalt elanud meie 30-date aastate üks andekamaid ja kandvamaid näitlejaid, Teet Koppel koos abikaasa Silvia Taelaga. Reedel 1. mail esines siis Teet Koppel Pensionäride Klubis vestlusega oma teatrikarjäärist ja kõigest mis ühenduses sellega. Näitleja on pärit Tallinnast, õppinud Gustav Adolfi Gumnaasiumis ja lihtsalt ühe õnneliku juhuse tõttu ühinenud n.n. Hommikuteatriga, mille etendused toimusid Saksa Teatris. Näitlejaskond koosnes pealiselt noorist asjaarmastajaist ja lavastajaks oli ainsa kutselise teatriinimesena Hilda Gleser. Teet Koppeli isa töötas teatris lavatöölisena, mille tõttu oli noorel Teedul võimalus sageli etendusi ja lavatagust elu jälgida. Sellest tekkis ka suurelt osalt teatrihuvi. Tänu Hilda Gleseri soovitusele, võeti ta vastu Tallinna Töölisteatri koosseisu, mis töötas tol ajal Vana-Estonia ruumes. Olgugi, et ruumis olid kitsad ja primitiivsed, valitses näitlejaskonna keskel sõbralik õhkkond. Järgnesid aastad täis pingerikast õppimist, nii vabal ajal kui ka lavaproovide vaheajal, kus Hilda Gleser näitekunsti põhialuseid selgitas ja Helmi Tohvelman tantsu ja lavaliikumist õpetas. Kõik algas muidugi pisiosadega, kuid kordkorralt muutusid need kandvamaks ja arvustus polnud paha. Töölisteatri repertuaar meeldis rahvale ja maja oli alati väljamüüdud. Tänu kahele kunstilisele juhile, Priit Põldroosile ja Andres Särevile, oli teatri tase kõrge. Töölisteater oli n.n. ansambelteater, kuid siiski oli seal ka kaks publiku lemmikut, Ruts Bauman ja Sass Teetsov. Kavas oli peamiselt rahvatükke ja algupärandeid, kuid esitati ka klassikuid. Seal sai T. Koppel juba mõned peaosad, nagu metsapoiss R. Janno „Metsmehest" ja Hannes A. Mälgu „Õitsvast merest".

Nagu igal edasipüüdval näitlejal kodumaal, nii oli ka Teet Koppeli südamesooviks pääseda Estoniasse ja see soov täituski 1936 aastal, mil Ants Lauter talle vastava ettepaneku tegi. Paar nädalat hiljem oligi ta juba lepinguga Estonia peres.

Samal ajal sai ta ka koos mõningate teistega stipendiumi Tallinna Linnavalitsuselt Euroopa teatritega tutvumiseks. Sihiks olid Viin, Berliin, Pariis j.t. Reisi kestvus oli 2 1/2 kuud koos üle 30 etenduse nägemisega, mis oli väga meeldejääv kogemus.

Esimese osana Estonias oli Lysanderi osa Shakespeare komöödiast „Suveöö unenägu" ja seal esinesid koos kõik tolleaegse Estonia suurused, nagu A. Lauter, E. Villmer, Hugo Laur j.t., mis noore näitleja kaunis närviliseks tegi. Varsti harjus ta aga ka uue ümbrusega ja uute kolleegidega.

Edasi andis T. Koppel ülevaate lavalisest ettevalmistusest teatritükkideks. Seinal asus n.n. must tahvel, kus kõik teatrisse puutuvad teated olid välja pandud, nii juhised igale näitlejale tema päevaseks töökavaks, kui ka juhatuse poolt valitud osatäitjad ja juhised proovideks. Algul olid üldised lugemisproovid, siis tööproovid üksikstseenidega ja siis näitleja oma loov töö osa kujundamiseks. Sellele järgnesid proovid terve lavastuse ulatuses üksikstseenide tervikuks liitmisega ja lõpuks vaikis etteütleja, mis nõudis näitlejalt juba osasse sisseelamist. Siis tuli kaks eelproovi dekoratsioonidega, rekvisiitidega ja kostüümidega ning viimasena peaproov. Sellele järgnes esietendus, millest sai kuulda alles järgmise hommiku ajalehtedest. Arvustused ei mõjustanud üldiselt küll publiku suhtumist etendusse, aga head arvustused aitasid teatud määral näitleja palka tõsta.

Estonias tegutses neli eri töögruppi: sõnalavastus, ooper, operett ja ballett. Teet Koppel võttis omal algatusel osa ka hommikustest balleti treeningtundidest Rahel Olbrei juhtimisel, mis võimaldas tal hiljem balletis kaasa teha. Samuti esines ta Riigi Ringhäälingu kuuldemängudes, lugemistundides ja luulepõimikuis. Tookoorem kasvas pidevalt ja teinekord oli isegi kolm päevast proovi samal ajal (draama, operett, ballet), mil pidid ise otsustama, mis oli kõige vajalikum. Sellega jäi n.n. vaba aeg ikka vähemaks ja teater kujunes teiseks koduks, kus üksteise rõõmudelemuredele kaasa elati ja sõbrad olid enamuses teatriringkonnast. Sellest tingituna veedeti seegi vähene vaba aeg ikka teatri garderoobis või proovisaalides jutuajamisega, kaardimänguga või musitseerimisega. Kasutati ka n.n. „Olga baari", kus leidus igat liiki inimtüüpe ja oli heaks kohaks peale etendust „endaga aru pidamiseks."

Suvepuhkus kestis peaaegu kolm kuud, mil suvitati „Näitlejate Suvekodus" Narva Jõesuus või siis jälle Loksal ning Viru rannikul, kus Estonia direktoril P. Olakil oli väike talu. Seal peeti nii sünnipäevapidusid kui ka heinatalgusid. Peale eelpoolnimetatu oli Teet Koppel veel konferansjeeks Kuresaare Kuursaalis (kus pidevalt iluduskuningannade ja suveprintside valimisi peeti) ja ka samade ülesannetega Haapsalu ja Pärnu Rannahotellides.

Mis puutub teatriringreisudesse, siis Estonia seda ei teinud, see oli rohkem Draamateatri monopol. Küll saadeti aga näitlejaid okupatsioonide ajal teatri juhatuse poolt meelelahutustruppidena rindele. Eriti on Teet Koppelile meelde jäänud vene okupatsiooni ajal viimane trupireis rindele, kust nad pääsesid koju n.ö. üle noatera. Samuti saksa okupatsiooni ajal, külastades Narva rindel Riipalu rügementi ja teisi üksusi, pääseti sealt vaevalt eluga.

Meeldejäävamatest osadest oma elus teatrist nimetab ta Lysanderi osa Shakespeare värssdraamas „Suveöö unenägu"; draamas on see Marguse osa A. Kitzbergi „Libahundis" ja eriti südamelähedane oli tal Ahase osa A. Kivikase näidendis „Nimed Marmortahvlil". Operettidest nimetab ta karikaturist Jüri osa Priit Ardna „Kalurineius", kus nimiosaliseks oli primadonna Milvi Laid. Viimasena nimetab ta E. Tubina balletti „Kratt" ja eriti etendust 9. märtsil 1944, kus ta sulase rõivastus jäi talle ainsaks maiseks varanduseks, sest sel ööl hävis tules ja pommisajus kõik — Estonia ja ka tema kodu Luise tänaval.

Paljude aastate järele kõiki möödunut meenutades on Teet Koppelile jäänud siiski rikkalikud mälestused lavakujudest, keda tema on esitanud ja see on talle veelgi suureks rahulduseks.

Esitatud ettekannet jälgis publik suure huviga ja avaldas vestlejale oma heakskiitu tugeva aplausiga.

H.H.

Ilmus heliplaat „Music from Estonia"

Juuli kuus jõudis Londonist Ameerikasse Neeme Järvi ja Shoti Rahvusliku Orkestri poolt möödunud aasta augustis salvestatud heliplaat „Music from Estonia". Heliplaadi esimesele poolele on asetatud kolm Heino Elleri teost — „Eleegia harfile ning keelpillidele", „Viis pala keelpilli orkestrile" ning „Koit" sümfoonia orkestrile. Plaadi teist poolt katab Kaljo Raidi esimene sümfoonia, c-moll, millel on kolm osa Funebre-energico, Vivacemeno allegretto, Andante poco maestoso. Eesti heliplaadi väljaandja on Londonis asuv Chandos firma, Kanada Eesti Muusikafondi toetusel. Eesti värvides voldiku on väljaandele kujundanud Christopher Sims ning Janet Osborn ja heliloojaid, dirigenti ning palasid tutvustav saateartikkel on Robert Layton'ilt. Voldiku esikülge illustreerivad värviline Tallinna vanalinna vaade ning Neeme Järvi taktikepiga, tagaküljel on H. Elleri ning K. Raidi fotod ja Laytoni kirjutised. Eesti heliplaadi ilmumine ühtub Elleri 100 a. sünniaastaga.

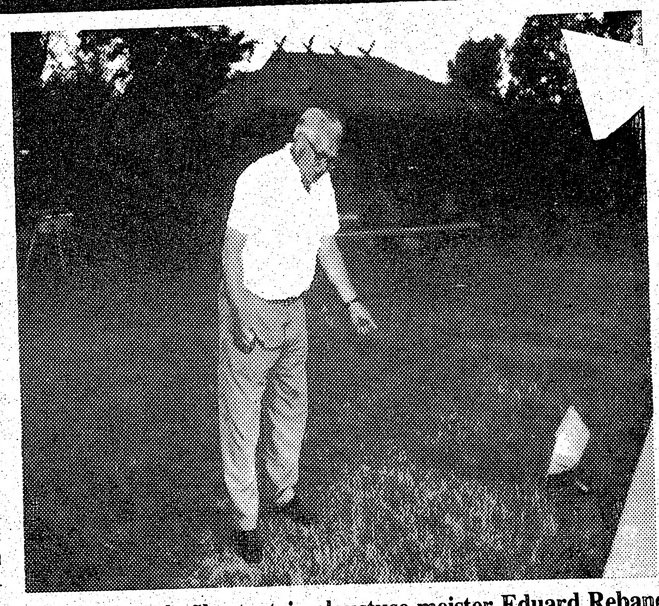

Seedrioru vabaõhu-teatri valgustuse meister Eduard Rebane tööhoos. **Foto: H. Lillioja**

„Hortus Musicus" Stockholmis

Stockholmi suvises muusikaelus on traditsiooniks kujunenud nn. „lossikontserdid", mis toimuvad vaheldumisi Stockholmi Lossi erinevais, selleks sobivais ruumides: „Riigisaalis" (Rikssalen), Lossikirikus, Karl XV -saalis ja Antiikmuuseumis. Kontserdid on valitud kõrge kvaliteediga ja juba ajalooliselt huvitava miljöö tõttu „suveturistide" poolt soositud, hoolimata kaunis kõrgeist pääsmehindadest. Ühel neist „eliitkontsertidest", neljapäeval 16 juulil, esines Eestist saabunud vanamuusika-ansambel, rahvusvaheliselt tuntud „Hortus Musicus", seekord kutsutud Rootsi üritusi korraldava kontserdibüroo poolt. Lossikirik oli täis publikut.

„Hortus Musicus" on Rootsit külastanud juba varem ja tal on hinnatud nimi ajaloolise muusika ja vanade instrumentide vastu huvi tundjate seas. Ja nende huviliste arv näib ülemaailmselt aasta-aastalt kasvavat.

„Hortuse" puhul lisandub siin veel kõrgeklassiline muusikaline kvaliteet ja pürgimus, repertuaari pidevalt uuendada Euroopa arhiivides leide tehes.

Ulatuslik kava oli sel korral pühendatud barokk-ajastu helindeile harmoniseerudes niisiis ligikaudselt Stockholmi Lossi stiiliga, nagu seda tegid ka esinejate ajalooliselt vastet taotlevad kostüümid.

„Hortus Musicus" koosneb viiest lauljast ja üheksast instrumentalistist, instrumendid on nii kõlalt kui välimuselt muusika-ajaloolistele tüüpidele võimalikult lähedased. Publik võib siin kuulda ja näha ammu käibelt kadunud puhkpille nagu „krumhorn", „zinka", „pommer", „rankett", nimed, mis tänini on säilinud peamiselt oreliregistrite nimetusena. Samuti rida vanaaegseid keelpille jne.

Ansambli asutajaks (1972) ja juhiks kuni tänaseni on väsimatu entusiasmiga Andres Mustonen. Sama elav ja entusistlik huvi niihästi esitatava muusika kui ajalooliste instrumentide vastu tundub hingestavat kõiki grupi liikmeid, kellest enamik nähtavasti valitseb mitut instrumenti.

„Hortuse" vokalistid tunduvad valitud olevat niihästi sobiva tämbri alusel kui võime tõttu, ajaloolist atmosfääri vahendada, mis neil sageli ka veenvalt õnnestub.

Käesoleva kontserdi umbes poolteist tundi võttev kava sisaldas helindeid kõnesoleva ajajärgu suurnimedelt, kuid ka üldsusele vähem tuntuid.

Kui sellest tervikuna paeluvast ja nauditavast kavast, mis vaheldumisi pakkus instrumentaalansambli ja vokalistide esitusi, midagi eriti meelejäävana välja tõsta, siis võiks nimetada Michael Praetoriuse (1571-1621) süiti „Terpsichorest", milles instrumentaalansambel saavutas huvitavaid kõlaeffekte ja kus oli „põnev" jälgida haruldast-tüüpi puhkpillide kõlavärve. Kuid sama kehtib suurtes joontes ka instrumentaalansambli teiste esituste kohta.

Vokalistid — kolm meeshäält ja sellelaadseks muusikaks suurepäraselt sobiva tämbriga sopran Helle Mustonen — olid kõigis oma esitustes ülimalt nauditavad. Esile võiks tõsta Monteverdi suggestiivseid „sõjamadrigale" (madrigali guerrieri) kolmele meeshäälele, Salomone Rossi (1570-1630) „Airs serieux et a boir" ja Pierre Ballardi „3 chansons", millistes eriti paelus Helle Mustonen.

Tänuks aplausidele andis ansambel tujuküllase lisapala. „Hortus Musicus" saabus Rootsi 10 juulil ja jõudis enne Stockholmi kontserti esineda kontserdiga Dalarnas „Musik vid Siljan" raames ja kahe kesköise kontserdiga Norrtäljes. Rootsist siirdub ansambel Soome paarinädalasele turneele enne tagasipöördumist kodumaale.

EPL/MANNJ VAREP

Ristsõna nr. 1386

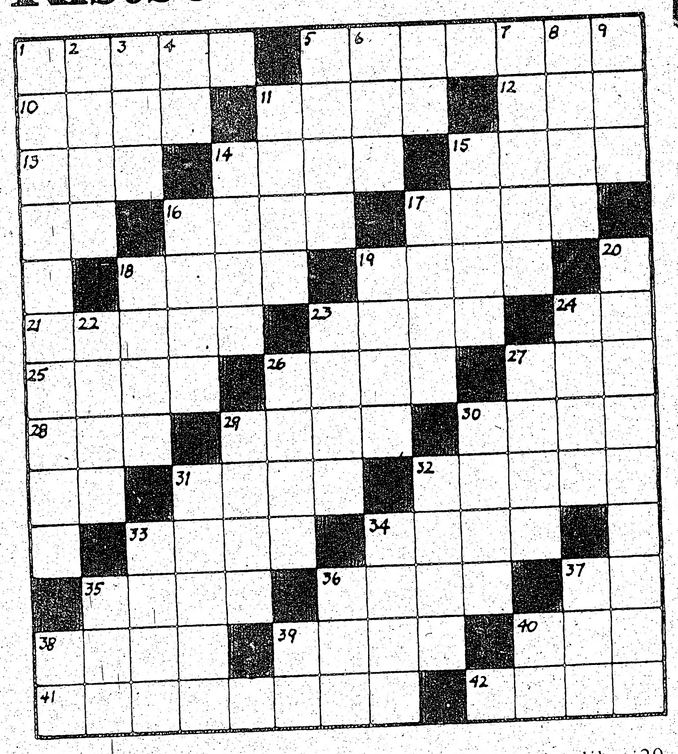

PÕIKREAD: 1. Ühe Euroopa pisiriigi pealinn, 5. Kalliskivi, Eesti riigivanemaid, 10. Kreeka armastusjumal, 11. Kehaosa mõnel loomal, 12. Vähemtuntud eesti luuletaja, 13. Kont, 14. Hirmus, õudne, 15. Eksisteerin, 16. Mäng ruudulisel laual, 17. Eesmärk — inglise keeles, 18. Koha määrsõna, 19. Johannes Aaviku ilukirjanduslik teos, 21. . . . Kodu — Saksamaal DP-laagripäevil ilmunud ajakiri, 23. Teatud rida, 24. Liitiumi sümbol, 25. Tammsaare kodukoht, 26. Väärtmetall, 27. Tuulehoog, 28. Naisenimi, 29. Kõrgem koht maapinnal, 30. Riide toormaterjal, 31. Vajab teritamist, 32. Järv Saaremaal, 33. Vesine, 34. Lihula saksakeelne nimi, 35. Loba, vadin, 36. Luu, 37. Kaks kõrvutiasuvat tähte, 38. Küsimus, 39. Alevik ja raudteejaam Tartu-Valga liinil, 40. Isiklik asesõna, 41. Poeedi vaimusünnitus, 42. Peakate.

PÜSTREAD: 1. Hiljuti Eestist koos perekonnaga Kanadasse tulnud dissident, eesnimi ja nimi, 2. Mõistuses, 3. Hollandi 17. saj. maalikunstnik, 4. Meid, meile — inglise keeles, 5. Rumal, arutu, 6. Naisenimi, 7. Muhameedlaste jumal, 8. Õmblustarve, 9. Heli — saksa keeles, 11. Keelu vastand, 14. Vilu, 15. Esimene sõna tuntud koraalis, 16. Ilmakaar, 17. Norra maalikunstnik, 18. Eluruum, 19. Ühe usundi vaimulik, 20. Luuletaja Kuhlbarsi pseudonüüm, 22. Mehenime lühivorm, 23. Veekogu, 24. Eesti kindral, end. sõjaminister, 26. Koduloom, 27. Mitte kunagi, 29. Lärm, 30. Tünn, 31. . . . pildis — endine eesti ajakiri, 32. Meeldiv, 33. Jalgadeta loom, 34. Vilets, logisev asi, 35. Lind, 36. Maa kaaslane, 37. Inglise saar, 38. Milliliiter — lühend, 40. Võõrkeelne eitav sõna.

RISTSÕNA NR. 1385 LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Maalikunstnik, 11. Il, 12. Kaku, 13. Iii, 14. Amor, 15. Neli kuningat, 17. Vad, 18. Asundus, 19. Ao, 20. I. Ivask, 22. Vet, 24. Loe, 26. Oki, 27. Alam, 30. Ilmsi, 31. Iraak, 33. Edukat, 36. Il, 37. Not, 38. Sen, 39. Kuus, 40. Osi, 42. Osutid, 45. La, 48. En, 49. Aun, 51. Les, 52. Eine, 53. Rariteet, 54. Meene, 55. Udine, 57. Sue, 58. Mul, 59. Salakuulajad.

PÜSTREAD: 1. Mindi, 2. Alevik, 3. Laidab, 4. Ikka, 5. Kuusk, 6. Uinuvad, 7. Niin, 9. Iota, 10. Krooniline, 12. Klaviatuur, 13a. Ind, 14. Agul, 16. AS, 21. Sake, 23. Tikud, 25. Om, 25a. Esi, 26. Oi noorus, 28. Lendles, 29. Muu, 32. Ast, 34. AS, 35. Toonela, 39. Klee, 41. Seened, 43. Saada, 44. Iste, 46. Astel, 47. Dieu, 50. Ni, 52. Emma, 54a. Elu, 56. Na, 57a. Uu.

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

Halling 762-9190

Litsents nr. E. 1044

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS

Müük ja rentimine

Tel. 291-5054, kodus 423-5716

Londoni ja Leicesteri rahvatantsijad Foto: Aili Eistrat

Suvepäeva publikut peoväljakul. Foto: Hugo Posti

Inglismaa Eestlaste 34. Suvepäev

Inglismaa Eestlaste 34. Suvepäev leidis aset 4. juulil Rugby linna läheduses asuvas lätlaste keskuses „Straumeni", ilusas suveilmas. Koos tegelastega ulatus kokkutulnute arv poole tuhandeni.

Ettekanded algasid juba kell 1 p.l., kus osalesid „Tuleviku" koor, Bradfordi „Kalevi naised" tantsutrupp ja Leicesteri rahvatantsijad.

Tunniajalise vaheaja järel toimus vaimulik osa, milles olid tegevad praost A.E. Aaviksaar, praost em. dr. Jaak Taul, usuteaduse üliõpilane H.A. Võsang ja Bradfordi meeskoor „Koit".

Kell 4 p.l. heisati rahvuslipp ja süüdati jaanik, millele järgnes muusikaline-tantsuline kava, kus osalesid ühendkoor, meeskoor ja rahvatantsijad.

Korraldava toimkonna nimel tervitas kokkutulnuid Tamara Maripuu ja IEÜ esimehelt Helmut Heinsalult oli pikem kõne. Tervitusi oli paljudelt üksikisikuilt ja organisatsioonidelt. Kanada eestlaste nimel tervitas isiklikult Henni Aruja Torontost. Lõpusõna ütles korraldava toimkonna esimees Juhani Eistrat.

Kuigi osa inimesi lahkus juba kelle kuue paiku jäi rohkesti pidulisi kohale. Kell kaheksa süüdati lõkketuli ja võimsad ühislaulud kõlasid kaugelt üle kesköö.

Veeõnnetusi kodumaal

Kodumaal on ajavahemikul 1980-1985 veeõnnetused nõudnud 155 inimese elu; sellekõrval on samal ajal päästetud 1647. Tänavu on uppumised samal määral jätkunud: kaheaastane Anne uppus Rõuges, Lahenurme külas koduõuel olevasse tiiki, 3,5-aastane Maret Narvas autopesula aiaga piiramata tiiki, 31-aastane Toomas Toris mahajäetud kruusaauku, 54-aastane Otto Rakvere rajoonis Laekveres tuletõrjeveehoidlasse. Viimasel ajal uppuvat väljaspool korrastatud ujumiskohti üle 40 inimese aastas.

Sissemurrud Stokholmi Eesti Majja

Juuli lõpus murti ühe nädala jooksul kahel korral sisse Stokholmi Eesti Majja. Esimesel sissemurrul tungisid murdvargad sisse ka Eesti Päevalehe toimetusse, kus purustati kirjutuslaualaekad ja viidi ära kaamerad.

Esimesel sissemurrul olid vargad sisse tulnud sisehoovi poolt teisel korrusel, olles sinna ilmselt pääsenud naaberkinnisvara hoovi kaudu. Murdes lahti akna kunstinäituste tuppa, olid vargad proovinud pääseda Eesti Kultuurikoondisse, ebaõnnestumisel aga murdnud lahti ukse Eesti Päevalehe koridori ja sealt edasi ukse toimetusse. Eesti Maja kontor jäi puutumata.

Teisel sissemurrul olid vargad sisse tulnud Eesti Maja peaukse kaudu seltskondlikesse ruumidesse, veelkordselt maha murdnud vahepeal uuesti parandatud ja uue luku saanud vaheukse Eesti Päevalehte, pääsemata aga seekord toimetusse. Vargad olid siis läinud einelaua ja köögi poolele, viies ära jooke ja toiduaineid.

CARSTENS

Art & Gifts

Taani käsitöö-äri

Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist. Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.

2217 Danforth Avenue (ida pool Woodbine Subway'd)

Telefon 690-1897

Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

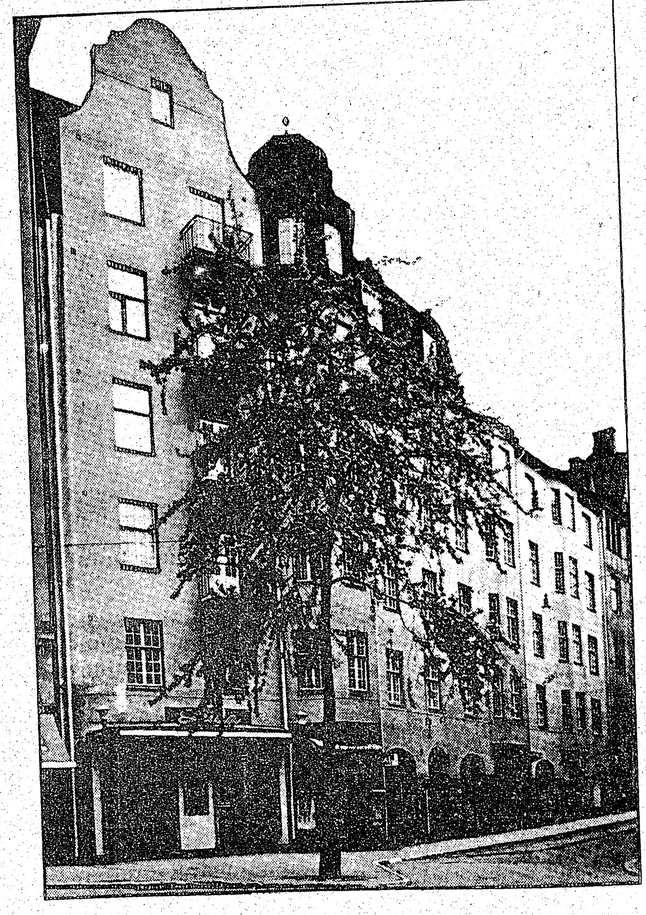

Stokholmi Eesti Maja.

KURBUSES MÄLESTA

Puhka rahus!

Mälestame igavikku la

smaa
aste
uvepäev

a Eestlaste 34.
eidis aset 4. juulil
a läheduses asuvas
kuses „Straumeni“,
mas. Koos tegelaste-
kokkutulnute arv
deni.
ed algasid juba kell 1
salesid „Tuleviku“
fordi „Kalevi nai-
trupp ja Leicesteri
jad.
lise vaheaja järel toi-
lik osa, milles olid
ost A.E. Aaviksaar,
. dr. Jaak Taul,
üliõpilane H.A.
Bradfordi meeskoor

l. heisati rahvuslipp
ti jaanik, millele
uusikaline-tantsuline
osalesid ühendkoor,
a rahvatantsijad.
va toimkonna nimel
kkutulnuid Tamara
ja IEÜ esimehelt
einsalult oli pikem
rvitusi oli paljudelt
it ja organisatsiooni-
da eestlaste nimel ter-
likult Henni Aruja
Lõpusõna ütles kor-
imkonna esimees Ju-
at.
sa inimesi lahkus juba
e paiku jäi rohkesti
kohale. Kell kaheksa
õkketuli ja võimsad
kõlasid kaugelt üle

NS

öömaterjale Taanist.
ajate käsitööks.

oodbine Subway'd)

suletud

Maja.

ARMAST ABIKAASAT JA ISA

Arnold Järviste't

sündinud 29. oktoobril 1919 Haapsalus
surnud 9. augustil 1987 Torontos

mälestavad kurbuses

VIRVE
ERIK ja HEIDI
TIINA ja RICHARD

KURBUSES MÄLESTAME VENDA JA ONU

Arnold Järviste't

ARTHUR abikaasaga
ANNE ja EDDY
ALEKSANDER perekonnaga kodumaal

Armast perekonnasõpra

Arnold Järviste't

mälestavad leinas

LINDA, MARY-ANN ja JAMIE TOMINGAS

ARMAST

Arnold Järviste't

mälestavad kurbuses

INGE SIMONLATSER
HILDE SIMONLATSER

Puhka rahus!

Puhka rahus väsimatu töömees

Arnold Järviste

Mälestavad leinas kaastöölised kommertspangast:

HELMUT AAVIK
EVALD ARUVALD
VIRVE BORGMAN
BRUNO FREIMAN
ESTHER KALKIS
MARTA KOOL
ENNO KOPLIMÄGI
VALLOT LINKVIST
JAMINA REINSALU
SIGRID RIKO
SAADE RISTMÄE
EDWARD ROISER
MARTA SILLAMAA
KIIRA SÜTIS
GEORG TERES
LEHTI VERRET
VERA VILUMETS

MÄLESTAME LEINAS ARMAST RISTITÜTART JA SUGULAST

Ingrid Paulus't

ja avaldame südamlikku kaastunnet KARLILE, HELLELE ja MALLELE kalli abikaasa ja ema kaotuse puhul

HILDA, HELJO ja URMAS

Lahkus meie kallis sõber

Arnold Järviste

Mälestavad

OLGA ja EDUARD RIISNA
KARL TAAGEPERA
VOLDEMAR TAMMEMÄGI
RODA TIELS
ELLET ja JAAN WAIN

Mälestame igavikku lahkunud

Arnold Järviste't

ARNOLD REINMAA Kalifornias
JOHANNES ZOOBEL

Leinateateid

Adelaide'is Austraalias suri 7. aprillil Helga Turve, neiuna Kurvits, sündinud 3. märtsil 1911 Viljandimaal.

Tallinnas suri 20. märtsil Hillar Nigul, sündinud 8. aprillil 1932.

Tallinnas suri 16. märtsil Hilda Vald, neiuna Saur, sündinud 31. mail 1910 Harku vallas.

Pasadenas USA-s suri 6. märtsil Olga Maasik, sündinud 26. juulil 1898 Tallinnas.

Armast klassivenda

Arnold Järviste't

mälestavad
Läänemaa Ühisgümnaasiumi XVII lennu lõpetajad

LYDIA TUSAR
ERVIN ALEVE
ROMAN MARLEY

Armast sõpra

Arnold Järviste't

mälestavad kurbuses

ASTRID ja HELMUT SIITAM
SYLVIA Ja PETER CIARALLO perega
EDUARD PÕDER

Lahkus armas kauaaegne sõber

Arnold Järviste

Mälestavad leinas

ARMILDA ja ERVIN ALEVE
VELLO ALEVE perekonnaga

Kauaaegset armast sõpra

Arnold Järviste't

mälestavad kurbuses

AINO ja KRISTJAN KANGRO

Lahkus igavesele unele meie kauaaegne sõber

Arnold Järviste

Mälestavad leinas

LYDIA ARUVALD perega
MEINHARD ja SELMA PÕLDMA perega
ARVO RANNALA
IVO ja KATHY RANNALA
REIN ja LY RANNALA
ERIKA ja OSVALD TIMMAS
ALFRED ja AGNES WELIN perega

R. S. KANE LTD.
Tähelepanu! UUS ASUKOHT
6150 Yonge Street (lõunapool Steeles Avenue'd)
North York, Ontario M2M 3W9
Tel. (416) 221-1159

UNUSTAMATA ARMAST ABIKAASAT

Julius Tuulik'ut

sündinud 3. novembril 1904 Hiiumaal
surnud 8. augustil 1987 Torontos

mälestab sügavas leinas

abikaasa HERTHA

Mina olen ülestõusmine ja elu.
Kes minusse usub, see elab, ehk ta küll sureb.

ARMAST TÄDIMEEST JA SUGULAST

Julius Tuulik'ut

mälestavad kurbuses

ADO PARK
VIVA ja TOOMAS MANKIN
TARMO TENG
ILSE PORK

Õndsad on need, kes Issandas surevad.

VAIKSELT LAHKUS MEIE ARMAS EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

Leontine Taremaa

sündinud 14. jaanuaril 1905 Tartumaal
surnud 10. augustil 1987 Stokholmis

Mälestavad sügavas leinas

HILJA ja INNAR
MARK, REET ja JAANUS
ERIK, LIINA ja MAARIKA

LAHKUS IGAVESELE UNELE MEIE ARMAS SÕBER

Ingrid Paulus

Mälestavad kurbuses ja avaldavad kaastunnet abikaasale ja lastele

AINO ja RUUDI

Mälestame leinas ja ava
ILMELE tema ema

Elise Lill

su

Kallist kooliõde

Ingri

Armast

Julius

leinava

M
LI

Armast perekonnasõ

Arnold

Kauaaegset head sõp

Julius

mälestav

AL
RU

Eestlaste poolt eelistat

MA

Matusemaja on üle 11
tot sama perekonna p
Moderniseeritud avara
küllaldaselt parkimise

ROSA
FUNERA
T. L. MOR
467 Sherbour

Mälestame leinas ja avaldame kaastunnet
ILMELE tema ema

Elise Lillevars-Laigar'i

surma puhul

EMMY HIIR perekonnaga
VILMA PÄRLI

Kallist kooliõde

Ingrid Paulus't

mälestab leinas

EMMY HIIR perekonnaga

Armast

Julius Tuulik'ut

leinavad

MILLA ja VIKTOR PORK
LIIVI ja VALDO LOIT perekonnaga

Armast perekonnasõpra

Arnold Järviste't

mälestab

LINDA HOHMANN

Kauaaegset head sõpra

Julius Tuulik'ut

mälestavad

ALEKS, HELGA ja DAVID UUSÕUE
RUDOLF ja HERMELINE NIIT

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A. LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place,
1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

Martin Erik Tiidus,
B.A., LL.B.
HARRIS, BARR
ADVOKAADID — NOTARID
39 Queen St., St. Catharines,
Ont., P.O. Box 366, L2R 6V7
Tel. (416) 688-9411,
õhtuti (416) 834-0007

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja
653-7816

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna
üldhuvide eest!

Kõigile, kõigile, kes minu armast abikaasat ja sõpra

HEINO L. RIGA't

tema viimsele teekonnale saatsid, vennale perekonnaga ja minule suurt tuge ja lohutust osutasid,

südamlik tänu.

EVI RIGA

Endist kaasvõitlejat

Hermi Niglas't

mälestab

HUGO ALLISMA abikaasaga

Lugupeetud seltsiliiget

Huko Soolepp'a

mälestab kurbuses

TARTLASTE SELTS

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi.
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 13. augustil 1987 — Thursday, August 13, 1987

Amnestia Sri Lankas

COLOMBO (UPI) — Sri Lanka president Junius Jayewardne on amnesteerinud tuhandeid Tamili poliitilisi vange ja terrorismis kahtlustatavaid ja tagaotsitud isikuid, pärast seda kui Tamili geriljad loovutasid oma relvad India vägedele, kooskõlas uue rahulepinguga. Ühe India diplomaadi andmeil toimub relvade üleandmine üheksas keskuses ja laiaulatuslik amnestia hõlmavat enam kui 5400 Tamili politilist vangi või tagaotsitavat isikut.

Otsime naisterahvast haige juurde

East General haiglasse 5 päeva nädalas kella 11—4 seltsiks ja väikeseks abiks. Tasu kokkuleppel. Helistada peale kella 5

444-4105

VALVEARST NÄDALALÕPUL

15. ja 16. augustil
dr. H. Tari, tel. 224-0402
22. ja 23. augustil
dr. J. Marley, tel. 921-7777
29. ja 30. augustil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322
5., 6. ja 7. septembril
dr. A. Rebane, tel. 461-6383
12. ja 13. septembril
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Nalja

Agent teatab professorile, et ta on leidnud suvemaja, kus on ilus loodus ja vaikus, ainuke häda on, et rong sõidab öösel sealt läbi. „Sellega harjute, härra professor, aga paari ööga ära." Professor: „Hea on, ma magan need paar ööd siis kaugemal, oma sõbra pool."

Aastapäeva konverents Vancouveris

Seoses Vancouveri Eesti Ühendatud Koguduse 35. aastapäevaga, korraldab nimetatud kogudus 22.—30. aug. konverentsi, kuhu on oodata külalisi USA lääneranikult, Torontost, New Yorgist ja Eestist. Konverentsi üldkava moodustavad jumalateenistused, koosolekud, muusikaõhtud ja ring- ning väljasõidud Vancouveris ja Victoria saarele. Kõnelejatena esinevad koguduse pastor Edgar Toompuu, pastor emeritus dr. Artur Proos ja külalistena Evald Leps, Kaljo Raid, Victor Krabi, Leonard Heinmets ning üks kodumaa esindaja. Rikkalikku muusikalist osa täidavad ühendkoor August Vanema ning Thomas Kirve juhatusel ja solistid Asta Kaups — alt, Viljar Puu — viiul, K. Raid — cello, Herbert Kirves — bariton, Th. Kirves — klaver j.t. Külalised paigutatakse Vancouveri koguduse liikmete kododesse, väljasõitudega seoses korraldatakse ühissöömist kirikus, 1645 Grandview Highway. Üksikasjalikumat infot konverentsi kava ning ürituste kohta saab pastor Toompuult, tel. 942-6612, nõukogu esimehelt H. Kirveselt, tel. 298-8293 ja koguduseliikmeilt.

Jõekääru Suvekodu köögi-personal. Vasakult M. Ilves, M. Alaver, P. Tiislar, A. Rebane, K. Randsalu, A. Pähn ja E. Loo. Foto: T. Säägi

Uus reisimisvõimalus Ülemaailmsetele Eesti Päevadele Austraalias

Mida lähemale nihkub aastavahetusel 1988/89 Austraalias toimuv ESTO '88, seda suuremaks paistab paisuvat eestlaskonna huvi sellest suurüritusest osavõtuks nii siin Kanadas, USA-s kui ka Euroopa mais.

Avardumas on ka reisimisvõimalused. Uue alternatiivina pakub suurfirma Eatoni reisibüroo (Eaton's Travel) soodsate hindadega lende Torontost Austraaliasse Melbourne'is toimuvaile pidustusile.

Eaton on seadnud kokku reisikava pärast konsulteerimist asjahuviliste eestlastega, kellede nõuannetega on igatpidi arvestatud. On võimalikud mitmed kõrvaltuurid Austraalia ja Fidzhi, Uus-Meremaa ning Havai külastamised.

23 päevane reis maksaks $5.099,00, 26 päevane reis $5.489,00 ja 28 päevane reis $5.803,00 isikult. Viimase reisi korral on kaasaarvatud peatus Havais. Hinnad on umbkaudsed ja võivad kergelt varieeruda tingituna grupi suurusest. Kõik hinnad on arvestatud kahekesi ruumis. Ärasõidu aeg oleks 20. detsember 1988.

Hindade sisse on arvestatud edasi-tagasi lennusõit Torontost, toitlustamine ja majutamine ning kohapealsed lennu- ja bussisõidud koos vaatamisväärsuste külastamisega vastavalt reisikirjeldusele.

Eatoni reisibüroo huvi ESTO '88 vastu Austraalias sai alguse nende poolt läbiviidud lennu- ja bussireisust Lääneranniku Eesti Päevadele Vancouveris, mis oli organiseeritud Maakondliku Esinduskogu poolt ja millest võttis osa 136 kaasmaalast. Kuna kaasasõitjad jäid korraldusega rahule, siis avaldas Eaton soovi teenida eestlasi ka mandritevahelises reisiliikluses.

Austraalia reisi korraldajaks on Eaton Travel, kuid reisijuhiks on palutud Endel Ainsaar, kes täitis samu ülesandeid Vancouveri reisul. Asjast huvitatuil on võimalik saada informatsiooni telefonidel: Endel Ainsaar — 752-8643 või Eaton's Travel Yorkdale — 343-6364 (küsida Frances Brown).

Kaasvõitlejad/ Relvavennad

Kui viibisid pärast-sõjaaegsel perioodil all-järgnevates sõjavangi laagrites ja omad selle aja kohta märkmeid/mälestusi (ka helilindile räägituna) oleksin neist huvitatud.

Egeri lennuväli/Tshehhoslavakkia 1945

Stalag XIII/Langwasser (Märtzfeld-Nurnberg) 1945—1946

Regensburg (vabastus-laager) 1946

Kirjavahetuseks palun kasutada järgmist aadressi: Harry Verder, 1794 Aberdeen Circle, Crofton, Maryland 21114, USA.

Uputused Bangladeshis

DHAKA (AP) — Vähemalt 33 inimest uppus, kui kaks päästepaati läks ümber Bangladeshi uputuste rajoonis — sellega tõusis hukkunute koguarv 300-le. Suuruputuste põhjustajaks on 23. juulil alanud troopilised vihmad (monsuun), mis on tekitanud suuri kahjustusi mitmes maakonnas.

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas.
Lillede koju viimine.

MÜÜA
kondomiinium

3 magamistuba ja poolteist vannituba. Ligidal äridele ja bussile. Hel. pärast kella 2,

tel. 755-6749